

Socialnämndens årsredovisning 2016

Innehåll	
Förvaltningsberättelse	3
Viktiga händelser	4
Ansvarsområde	4
Mål och indikatorer	4
Välmående kommuninvånare	5
1. God folkhälsa.....	5
2. Trygga invånare med inflytande och delaktighet	10
3. Stöd och omsorg som ger mervärde för individen.....	12
Övrigt - Välmående kommuninvånare.....	14
Utveckling	20
4. Möjligheter till utbildning i livets alla skeden	20
5. Meningsfull fritid.....	21
Övrigt – Utveckling	25
En attraktiv närmiljö	26
7. God livsmiljö för nuvarande och kommande generationer	26
8. Nya bostäder i bra lägen.....	27
9. Hög tillgänglighet.....	28
Effektivitet, kvalitet och service	29
10. Ordning och reda på ekonomin.....	29
11. Hög kvalitet i kommunens tjänster	30

12. En attraktiv arbetsgivare.....	31
Intern kontroll.....	33
Gemensamma internkontrollplaner	34
Nämndspecifika internkontrollplaner	35
Ekonomi.....	37
Förvaltningens budgetram	37
Avdelning Funktionsnedsättning (beställare).....	39
Avdelning Barn och unga (beställare).....	39
Avdelning Vuxen (beställare).....	40
Avdelning Social omsorg (verksamhetsutförare)	41
Avdelning Boende och boendestöd (verksamhetsutförare)	42
Avdelning Arbete, sysselsättning och assistans (verksamhetsutförare)	42
Personal och personalstatistik.....	43
Framtid.....	45
Kommunfullmäktiges uppdrag 2016	47
Nämndspecifik uppföljning	49
Socialförvaltningens kvalitetsarbete 2016.....	49
Uppföljning av lex Sarah	50
Rapporterade tillbud, olycksfall och ärenden gällande egendom och säkerhet.....	51
Rapporterade synpunkter.....	52
Digital utveckling	52
Upphandling	52

Förvaltningsberättelse

Nämndens utfall för 2016 är 806,8 mnkr mot årets budget på 817,9 mnkr, dvs. ett överskott på 11,1 mnkr. Av överskottet förklaras 7,2 mnkr av att inget uppförande av modulbyggnation för boende för ensamkommande barn och nyanlända gjordes under året. Då dessa medel var öronmärkta för detta ändamål, så bedöms dessa inte vara en del av nämndens resultat. Nämndens verkliga överskott är därmed 3,9 mnkr (0,5 %).

Socialtjänstens individ- och familjeomsorg för barn, unga och vuxna uppvisar sammantaget ett visst överskott. Insatser för barn, unga och vuxna med funktionsnedsättning uppvisar däremot ett underskott. Kostnadsökningarna inom funktionsnedsättning beror på ökade volymer i verksamheten samt ökade personalkostnader främst för myndighetsutövning och övertalighetskostnader inom personlig assistans. Kostnader för flyktingmottagandet har till fullo bekostats av statsbidrag.

Brukarundersökningar och kvalitetsuppföljningar har genomförts inom ett flertal områden inom nämndens ansvarsområde. Resultaten är övergripande goda och används i det dagliga arbetet för att utveckla bemötande och service. Den årliga arbetsplatsundersökningen som mäter motivation, ledarskap och styrning visade även i år ett högt resultat.

Under året har det varit svårt att rekrytera erfarna medarbetare till handläggartjänster inom myndighetsutövningen. Sjukfrånvaron och personalomsättningen har ökat. Dessa problem delar Haninge med många kommuner i Sverige. Bristen på socionomer leder till en tuff konkurrens på arbetsmarknaden. Insatser har gjorts för att komma tillrätta med situationen och ett arbete pågår med att ta fram en långsiktig strategi för kompetensförsörjningen som innefattar en plan för att attrahera, utveckla och behålla kompetent personal.

Förvaltningens har en vision om att vara den bästa socialförvaltningen. Visionen avspeglas i den ambition, engagemang och vilja som finns att ständigt utvecklas, bli bättre och göra skillnad för de som förvaltningen finns till för. Arbetet med visionen har fortskridit under 2016 med ett särskilt fokus på nyttan och effekterna av förvaltningens arbete. Arbetet har delats upp på fyra utvecklingsområden –

digitalisering, kvalitet, effektivitet samt människor och organisation.

Detta kommer att hjälpa organisationen till ett än mer systematiskt och uthålligt förbättrings- och utvecklingsarbete.

Måluppfyllelse

Av nämndens 15 strategier bedöms 10 vara helt uppfyllda. De strategier som bedöms vara delvis uppfyllda ligger under följande målområden.

Målområde utveckling:

- Barn fullföljer sin utbildning
- Ungdomar fullföljer sin utbildning eller arbetar
- Vuxna försörjer sig själva

Målområde en attraktiv närmiljö:

- Socialtjänstens målgruppers villkor och behov uppmärksammas i plan- och utvecklingsarbete
- Verksamhetslokaler ska ha god tillgänglighet

Viktiga händelser

Den 15 januari invigdes Hammarbo, ett nytt boende med särskild service för personer med psykisk funktionsnedsättning som har insatser enligt Socialtjänstlagen. Boendet har 20 lägenheter vilket har medfört ett tillskott av boende för denna målgrupp.

Senare under året, i september, öppnade boendet Vådersjö med sex lägenheter som vänder sig till personer som behöver stöd i sin nykterhet och drogfrihet.

I mars stängdes det tillfälliga evakueringsboendet, som startades efter att

Migrationsverket bett kommunerna att ordna tillfälligt boende för personer som sökt asyl under hösten 2015.

Lagen om mottagande av vissa nyanlända invandrare för bosättning (2016:38) trädde i kraft

1 mars 2016 och har inneburit ett ökat antal nyanlända till kommunen. Förvaltningen har uppdraget att ta emot de nyanlända, hitta ett boende och stödja i det praktiska.

Eftersom det råder stor brist på bostäder har det varit en utmaning att inom kommunen hitta lösningar på boendefrågan.

Bristen på bostäder är en stor fråga även för andra målgrupper inom socialtjänsten.

Från maj ändrades ansvarsfördelningen gentemot äldrenämnden. Förändringen innebär att socialförvaltningen ansvarar för personer upp till 65 år, äldreförvaltningen ansvarar för personer från 65 år. Med en tydligare fördelning mellan förvaltningarna kommer koncerntänk och kundfokus att förstärkas. Fördelningen gör det också enklare att följa kostnadsutvecklingen för respektive målgrupp.

Föräldrastödsprogram med syfte att öka barns hälsa och positiva utveckling via föräldrarna erbjuds nu i alla kommundelar. Material för föräldrastödsprogram finns översatt till de flesta språk och arbetet med att utbilda fler gruppleddare med språkkompetens fortsätter under 2017.

En grundlig översyn har gjorts av förvaltningens särskilda boenden i syfte att säkra kvalitén och effektiviteten. En handlingsplan har arbetats fram och arbetet fortlöper under 2017.

Ansvarsområde

Utöver vad som stadgas i kommunallag samt speciallagstiftning gäller följande för socialnämnden enligt reglementet:

Socialnämnden ansvarar för kommunens uppgifter inom socialtjänsten och lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade. Socialnämnden ansvarar även för familjerättsfrågor, alkohol- och tobaksfrågor enligt alkohollagen, arbetsmarknadsfrågor och flyktingsamordning.

Socialnämnden ska i samverkan med den enskilde och andra berörda finna lösningar som stärker individens förmåga att klara sig själv så långt som möjligt och känna trygghet. Nämnden stödjer sociala nätverk och andra aktörer inom det sociala området samt lämnar visst stöd till föreningar. Förvaltningen är organiserad i beställar- och utförarverksamheter. Den består av tre beställaravdelningar med ansvar för myndighetsutövning mot enskild, tre utföraravdelningar som hanterar utförarverksamheter i egen regi samt en kansliavdelning.

Mål och indikatorer

Nedan följer prognos och/eller bedömningar och kommentarer om uppfyllelse av nämndens strategier och indikatorer. Bedömningen är gjord utifrån en tregradig skala: ej uppfyllt, delvis uppfyllt och helt uppfyllt. Om målet inte har kunnat utvärderas anges detta. Kommunfullmäktiges mål anges med nummer och ämne för målet.

Under rubriken följer målets formulering i helhet. Nämndens strategi är kopplad till målet som anges i fetstil.

Under följer strategins formulering i helhet.

Välmående kommuninvånare

Kommentar

Socialnämnden bidrar till målområdet med insatser och med förebyggande arbete för en god folkhälsa. Under året har socialförvaltningen satsat på att utveckla samverkan både med andra förvaltningar i kommunen och med andra myndigheter. Detta är för att på bästa sätt kunna samordna insatser för personer med behov av stöd och hjälp från flera aktörer samt för att arbeta mer strategiskt och effektivt. Överenskommelser, handlingsplaner och rutiner har tagits fram kring detta under 2016 och håller på att implementeras i verksamheterna.

Förvaltningen har också satsat på att utveckla arbetsmetoder och kompetensutveckla medarbetare för att kunna erbjuda en bred och rättssäker verksamhet som utgår från individens behov och delaktighet.

För att veta hur de som har kontakt med förvaltningen upplever verksamheten, bemötandet samt det stöd och den hjälp de får har förvaltningen genomfört flera brukarundersökningar. Resultaten från undersökningarna ligger till grund för fortsatt utveckling och förbättring av verksamheten.

1. God folkhälsa

En bättre folkhälsa bidrar till friskare och mer aktiva invånare. Ur ett kommunalt perspektiv är det främst invånare som tar del av kommunens tjänster som kan stimuleras till ett friskare liv. Samtidigt kan alla kommunala verksamheter bidra på något vis inom sitt område till att alla invånare i kommunen får möjlighet att förändra sina livsvanor i en positiv riktning.

God folkhälsa

Barn och vuxna erbjuds insatser för att uppnå en god folkhälsa.

Status: **Helt uppfyllt**

Kommentar

Socialförvaltningen arbetar både förebyggande och främjande genom olika insatser för att nå en god folkhälsa i kommunen. För att stärka och utveckla detta arbete har förvaltningen tillsammans med utbildningsförvaltningen, kultur- och fritidsförvaltningen samt polisen gjort överenskommelser inom ramen för ungas trygghet, hälsa och utveckling. Detta omfattar samverkan kring arbetet mot alkohol, narkotika, doping och tobak (ANDT) samt våld i nära relationer. Eftersom tobak är ett stort folkhälsoproblem är detta ett prioriterat samverkansområde och under året har därför arbetet med en övergripande handlingsplan för ANDT påbörjats.

Handlingsplanen är upprättad i syfte att bidra till en tobaksfri förskola, skola och fritidsverksamhet. Denna håller på att implementeras i verksamheterna och arbetet fortsätter under 2017.

En handlingsplan mot våld i nära relationer har utarbetats tillsammans med övriga förvaltningar i syfte att kunna ge ett gott samlat stöd till de som utsatts för våld och även till våldsutövaren. Förvaltningen har fortsatt att satsa på kompetensutveckling gällande våld i nära relationer och har även börjat fokusera mer på hur man bäst kan arbeta med våldsutövaren. Enheterna arbetar med frågan till exempel genom att se över om material ska anpassas för olika målgrupper.

Arbetsmetoder och processflöden inom missbruksområdet har setts över vilket bland annat har medfört en förbättrad samverkan med flera parter. Förbättringar som åstadkommit är exempelvis att kartläggning för rehabilitering mot arbete sker redan under behandlingstiden. Detta minskar tiden mellan behandling och återgång i arbete eller annan sysselsättning, vilket i sin tur kan minska risken för återfall i missbruk. Inom den egna öppenvården har fortbildning skett för att kunna ge bättre stöd till anhöriga till personer med missbruksproblem samt för att kunna ge bättre behandling till personer med samsjuklighet.

Förvaltningen har haft ett mål om att öka möjligheterna för alla föräldrar med barn i

åldern 0-17 år i kommunen att delta i olika föräldrastödsprogram. Detta kan numera erbjudas i alla kommundelar. Material för föräldrastödsprogram finns översatt till de flesta språk och arbetet med att utbilda gruppleddare med språkkompetens fortsätter under 2017. Fler utlandsfödda föräldrar deltar idag i programmen.

Nämndens indikatorer

Ungdomars användning av alkohol, narkotika, doping och tobak (ANDT) samt psykiska ohälsa undersöks vartannat år sedan 2002 i den så kallade Stockholmsenkäten. Undersökningen är länsövergripande och riktar sig till samtliga elever som går i grundskolans årskurs 9 och gymnasiets år 2.

ANDT samt psykisk ohälsa ur Stockholmsenkäten 2016, andel i procent

Alkohol	Utfall 2014	Utfall 2016	Utfall 2014	Utfall 2016
Andel pojkar som inte dricker alkohol	64 %	61 %	33 %	39 %
Andel flickor som inte dricker alkohol	51 %	60 %	28 %	35 %
Andel pojkar som storkonsumerar alkohol	11 %	15 %	31 %	27 %
Andel flickor som storkonsumerar alkohol	11 %	9 %	28 %	25 %
Andel pojkar som köper folköl själv i	4 %	1 %	4 %	2 %
Andel flickor som köper folköl själv i	2 %	1 %	0 %	2 %
Narkotika				
Andel pojkar som någon gång använt	11 %	12 %	23 %	18 %
Andel flickor som någon gång använt	11 %	9 %	15 %	15 %
Doping				
Andel pojkar som inte använt dopingmedel	98 %	98 %	97 %	94 %
Andel flickor som inte använt	100 %	100 %	100 %	100 %

Tobak	Utfall	Utfall	Utfall	Utfall
	2014	2016	2014	2016
Andel pojkar som inte använder tobak (cigaretter eller snus)	88 %	83 %	66 %	75 %
Andel flickor som inte använder tobak (cigaretter eller snus)	82 %	90 %	71 %	70 %
Andel pojkar som köper cigaretter själv i butik eller biosk***	22 %	43 %	55 %	39 %
Andel flickor som köper cigaretter själv i butik eller biosk***	21 %	38 %	18 %	38 %
Psykisk ohälsa				
Andel pojkar som väldigt ofta eller ganska ofta känner sig ledsna eller deppiga utan	18 %	19 %	15 %	16 %
Andel flickor som väldigt ofta eller ganska ofta känner sig ledsna eller deppiga utan	39 %	41 %	37 %	43 %

*Konsumerar minst en gång i månaden alkohol motsvarande 18 centiliter sprit (en halv kvarting) eller en helflaska vin eller fyra stora flaskor stark cider/läsk eller fyra burkar starköl eller sex burkar folköl.

**Bland de som dricker alkohol och är yngre än 18 år.

***Bland de som röker dagligen eller ibland och som är yngre än 18 år

Resultatet från den senaste mätningen 2016 visar på en positiv trend under hela 2000-talet med allt färre ungdomar (både pojkar och flickor) som uppger att de dricker alkohol eller storkonsumerar alkohol minst en gång i månaden. Resultatet visar dock att något fler pojkar i årskurs 9 uppger att de dricker alkohol eller storkonsumerar alkohol i jämförelse med förra mättillfället 2014. Bortsett från de första mätningarna har andelen ungdomar under 18 år som dricker alkohol och som uppger att de köper folköl själva i affär legat relativt konstant. Mätningen 2016 visar en minskning av andelen ungdomar som köper folköl själva i jämförelse med föregående mätning, med undantag för flickor år 2 i gymnasiet.

Andelen ungdomar som någon gång använt narkotika har sjunkit sedan första mättillfället 2002. Sedan 2010 har andelen varit relativt konstant. Årets mätning visar på en viss minskning bland pojkar år 2 på gymnasiet i jämförelse med föregående

mätning.

Sedan 2000-talet använder allt färre ungdomar tobak (cigaretter och snus). Detta är en positiv trend som omfattar både pojkar och flickor. Resultatet visar dock att en aning fler pojkar i årskurs 9 uppger att de använder tobak i jämförelse med förra mättillfället 2014. Andelen ungdomar under 18 år som uppger att de köper cigaretter själva i butik eller kiosk har minskat sedan första mättillfället. Det är dock fler i årets mätning som uppger att de köper cigaretter själva i jämförelse med föregående mättillfälle, med undantag för pojkar år 2 i gymnasiet.

När det gäller försäljning av tobak och folköl till ungdomar utan legitimation har förvaltningen tillsammans med polisen ett strukturerat arbete som följer en årlig tillsynsplan med inköpskontroller enligt en metod som Folkhälsomyndigheten förespråkar. Samtliga butiker och kiosker i kommunen (ej skärgården) som säljer tobak och folköl har kontrollerats. Resultatet visade vid första mätningen att cirka 50 procent av handlarna inte kontrollerar legitimation. Samtliga handlare har fått en återkoppling av sina resultat. De handlare med negativa resultat har förvaltningen och polisen kallat till samtal där resultat, lagstiftning och samverkan kommunicerats. Samtliga handlare som varit på samtal har fått en ny kontroll, vilket resulterade i att 50 procent av dem förbättrade sina resultat. Förvaltningen och polisen följer upp med nya kontroller och skärpta samtal.

Resultatet när det gäller användandet av doping ligger på samma låga nivå. Denna nivå har varit konstant sedan början av 2000-talet. Inga flickor uppger att de använt doping och bland pojkar är nivån låg, men en viss ökning kan skönjas i årets resultat när det gäller pojkar år 2 i gymnasiet. Förvaltningen samarbetar med kultur- och fritidsförvaltningen med att implementera det dopningsförebyggande arbetet inom föreningslivet. Detta sker genom kompetensutveckling vid exempelvis konferenser och föreläsningar för idrottsföreningar. Det förebyggande arbetet med drogfria arenor sker även genom förvaltningens och polisens samverkan med olika träningsanläggningar.

Ett område där utvecklingen inte tycks vara lika positiv är den psykiska ohälsan bland unga där skillnaden mellan pojkar och flickor är stor. Resultatet visar att ungefär 40 procent av flickorna och omkring 17 procent av pojkarna som uppger att de väldigt

ofta eller ganska ofta är ledsna eller deppiga utan att veta varför. Utvecklingen sedan första mättillfället visar att den psykiska ohälsan försämrats något i alla tillfrågade grupper, men främst bland flickor år 2 i gymnasiet. Förvaltningen erbjuder olika typer av stödgrupper till barn och unga samt föräldrar för att minska den psykiska ohälsan. Samverkan med föreningslivet har utvecklats och bland annat har ett samverkansavtal tecknats med föreningen FT-ungdom (före detta Future Teens). FT-arbetar med ungdomar som upplever psykisk ohälsa.

Användning av DUR inom enheten för socialpsykiatri, andel i procent

	Utfall 2015	Mål 2016	Utfall 2016
Andel genomförda utredningar enligt dokumentation, utvärdering och resultat	58 %	65 %	77 %

Förvaltningen använder verktyget *Dokumentation, Utvärdering och Resultat* (DUR) i socialpsykiatriutredningar i allt högre grad. DUR är en evidensbaserad metod för att göra utredning och behovsbedömning för personer som har psykiatrisk funktionsnedsättning. Metoden ger bland annat stöd för högre rättssäkerhet i bedömningar.

I missbruksutredningar används metoden *Addiction Severity Index* (ASI) som består av en grundintervju och en uppföljningsintervju. Grundintervjuerna används i utredningar men uppföljningsintervjuerna har ännu inte börjat användas. Därmed går det inte för förvaltningen att redovisa resultat för denna indikator. Enheten håller på att införa metoden *Uppföljning och beskrivning av åtgärder* (UBÅT) som är en systematisk uppföljningsmetod som förutom uppföljning av insatser även är ett stöd för att skapa delaktighet för den enskilde om hur insatsen upplevts.

2. Trygga invånare med inflytande och delaktighet

Ökat inflytande ger individen större makt över sitt liv och därmed en större upplevd trygghet. Inom samhällsplaneringen och genom aktiva insatser och uppsökande verksamhet kan den faktiska tryggheten öka.

Delaktighet i beviljade insatser

Barn och vuxna ges förutsättningar att vara delaktiga i utformandet av beviljade insatser.

Status: **Helt uppfyllt**

Kommentar

Förvaltningens verksamheter ska bidra till att individen får ökat inflytande över sina insatser och därmed över sitt liv. Genom detta ökar också individens trygghet. För att ytterligare stärka barnperspektivet och barns delaktighet vid både utredning och insats har medarbetarna utbildats i att samtala med barn och unga. Medarbetare som arbetar med barn och unga med funktionsnedsättning har ökat sin kompetens i att använda kommunikationshjälpmedel och dokumentationen kring barnperspektivet har förtydligats. Barnperspektivet är en central utgångspunkt även i handläggningen av försörjningsstödsärenden.

För att stärka brukares delaktighet har arbetet med genomförandeplaner utvecklats ytterligare. Detta genom exempelvis stärkt brukarmedverkan vid formulering av mål för insatsen och genom ökat användande av kommunikationshjälpmedel.

Genomförandeplanen beskriver mål med insatsen samt hur den ska genomföras. Detta är ett viktigt instrument för att brukaren ska kunna påverka utformandet av sina insatser och därmed dess resultat.

Förvaltningen har under året deltagit i nationella brukarundersökningar med stöd av Sveriges kommuner och landsting (SKL). Resultatet håller på att sammanställas och visar för individ- och familjeomsorgen att nära 70 procent av de som svarat tycker att de kunnat påverka vilken typ av hjälp de får av socialtjänsten. Nära 80 procent av svarspersonerna är sammantaget nöjda med det stöd de får från socialtjänsten. När det gäller området funktionsnedsättning så uppger nästan samtliga brukare att de känner sig trygga med sin personal som arbetar på gruppboendestäder och boendestöd. Lika många uppger att de får bestämma om saker som är viktiga för dem.

Kompletterande brukarundersökningar har även genomförts på avdelning barn och unga.

På mottagningsenheten genomfördes en undersökning som visar att samtliga tillfrågade barn och unga är nöjda med bemötandet, men att alla inte förstått varför de ska komma till socialtjänsten. På enheten för familjevård görs kontinuerliga

undersökningar om hur de familjehemsplacerade barnen har det. Vid varje övervägande eller omprövning svarar socialsekreteraren på olika frågor om barnet eller den unge. Resultatet visar bland annat att nära 90 procent av barnen uppskattas ha en bra hälsa och att omkring 80 procent uppskattas ha en bra känslomässig utveckling.

Nämndens indikatorer

Antal samordnade individuella planer (SIP)

	Utfall 2015	Mål 2016	Utfall 2016
Avdelning barn och unga	uppgift	-	19
Avdelning vuxen	44	50	70
Avdelning funktionsnedsättning	42	35	20

Förvaltningen har rutiner för arbetet med *samordnade individuella planer* (SIP) och sådana ska upprättas i de fall det finns behov av insatser från olika aktörer.

Förvaltningen upprättar SIP i allt större utsträckning och kommer att fortsätta prioritera detta arbete under 2017. Den minskning av antal SIP som syns i resultatet beror bland annat på personalsituationen med vakanser och många nyanställda.

Barn och unga, enskilt samtal med handläggare, andel i procent

	Utfall 2015	Mål 2016	Utfall 2016
Andel barn och unga som haft enskilt samtal med sin handläggare	100 %	100 %	100 %

Gällande indikatorerna *Andel upprättade genomförandeplaner där den enskilde har medverkat* och *Andel personer som känner delaktighet i sin vårdplan*, så kan förvaltningen inte redovisa något resultat. Detta eftersom uppgifterna varken kan tas fram i nuvarande verksamhetssystem eller finns med i genomförda brukarundersökningar. Förvaltningen har tagit fram alternativa indikatorer för 2017 som på ett mer kvalitativt sätt mäter delaktighet.

Barn och unga ska vara trygga

Vårds- och brottsförebyggande arbete bedrivs för att barn och unga ska vara trygga.

Status: **Helt uppfyllt**

Kommentar

För att öka tryggheten i kommunen har förvaltningen tillsammans med andra aktörer

tagit fram en strategi för hur arbetet ska bli mer strategiskt och strukturerat kring nattvandringar. Nattvandringsgrupper finns nu i princip i alla kommundelar för att skapa trygghet, tidigt upptäcka och hjälpa ungdomar i riskzon och för att minska våld, skadegörelse samt alkohol- och narkotikaanvändning. För ungdomar som riskerar att utveckla en kriminell livsstil har förvaltningen utvecklat arbetet med *sociale insatsgrupper* (SIG). Nu finns en beredningsgrupp med representanter från polis och flera förvaltningar för att kunna arbeta mer effektivt med dessa ungdomar. Under året har förvaltningen också arbetat med att ta fram ett förslag till handlingsplan mot våldsbejakande extremism.

Samverkan med ungdomsrådet i det förebyggande arbetet har utökats under året. Förvaltningen samverkar sedan tidigare med ett flertal föreningar, däribland Brottsofferjouren i Haninge, Manscentrum, Haninge kvinnojour och X-cons. Ett nytt samverkansavtal har tecknats med föreningen Fria Sällskapet Länkarna. Föreningsarbetet följer en ny modell som bygger på dialog, förvaltningens behov och föreningars möjlighet att vara ett komplement till förvaltningens ordinarie insatser.

Nämndens indikatorer

Antal inledda brottsofferutredningar

	Utfall 2015	Utfall 2016
Antal inledda brottsofferutredningar	49	36

Resultatet visar på en minskning av antalet inledda brottsofferutredningar. Orsaken är oklar och förvaltningen arbetar för att analysera detta vidare.

3. Stöd och omsorg som ger mervärde för individen

Kommunens stöd- och omsorgsverksamhet är en kärnverksamhet som alltid ska präglas av värdighet. Fokus ska alltid ligga på att individens möjligheter till utveckling så att dennes frihet ökar.

Goda levnadsvillkor för barn och unga

Alla insatser syftar till att ge barn och unga goda levnadsvillkor.

Status: **Helt uppfyllt**

Kommentar

Socialförvaltningens insatser för barn och unga syftar till att tillgodose grundläggande behov och trygghet. Förvaltningen har utvecklat arbetsmetoderna för att bättre stödja föräldrar i konflikt där fokus ligger på konsekvenserna för barnet. En viktig del i detta är att motivera föräldrarna att delta i utvidgade samarbetsamtal för att nå fram till ett bättre sätt att hantera konflikter. Förvaltningen har också utvecklat samverkan internt mellan olika enheter för att på bästa sätt ge stöd och hjälp till familjer med flera olika behov. Utredningar genomförs i allt större utsträckning med handläggare från flera enheter (så kallade samutredningar) för att de insatser som ges ska samordnas på bästa sätt.

Ett utvecklingsarbete bedrivs i arbetet med försörjningsstöd för att i ännu större utsträckning uppmärksamma och följa upp minderåriga barns situation. Unga som söker försörjningsstöd ska få särskilt stöd och vid behov ska de erbjudas samhällsorientering.

På ungdomsmottagningen bedrivs ett projekt där personal på boenden för ensamkommande ungdomar har fått utbildning i hur man kan tala om sex och samlevnad med ungdomar. Ungdomarna har bjudits in till ungdomsmottagningen för att få information om verksamheten samt vilket stöd och hjälp man kan få. Detta arbete fortsätter under 2017.

Nämndens indikatorer

Indikatorn delaktighet i vårdplanen, särskilt boende och daglig verksamhet har valts att redovisas genom indikatorn utifrån genomförd brukarundersökning.

Får du bestämma saker som är viktiga för dig hemma/på din sysselsättning, andel i procent.

	Ja	Ibland	Nej
Gruppbostad	78 %	21 %	1 %
Servicebostad	84 %	13 %	3 %
Daglig verksamhet	61 %	27 %	12 %

Återaktualiseringar barn och unga, andel i procent

	Utfall 2015	Utfall 2016
Ej återaktualiserade* barn 0-12 år	76 %	73 %
Ej återaktualiserade ungdomar 13-20 år	69 %	75 %

*Avser barn och unga som inte återkommit till socialtjänsten ett år efter avslut av samtliga utredningar och/eller insatser, avser endast formell utredning dock ej ekonomiskt bistånd.

Det resultat som erhålls från indikator när det gäller återaktualisering barn och unga är svårt att analysera eftersom en återaktualisering inte alltid behöver innebära något negativt. Om exempelvis en ungdom varit placerad och erbjuds kontaktperson vid avslut av placering men tackar nej till detta så avslutas ärendet, om personen sedan återkommer för att ansöka om insats blir detta en återaktualisering. Detta trots att det kan tyckas vara en naturlig del i vårdkedjan.

Övrigt - Välmående kommuninvånare

Barn och unga

Antal aktualiseringar barn och unga 0-20 år.

	2015	2016	Förändring i procent
Anmälan	3 988	4 196	+5 %
Ansökan	125	148	+18 %
Totalt	4 113	4 344	+6 %

Antalet aktualiseringar av barn och unga har ökat med sex procent. Antal unika personer är dock i stort sett detsamma som föregående år. Det innebär att fler ansökningar och anmälningar har inkommit men dessa rör inte fler personer än 2015. Utredningstiden inom barnavårdsutredningar är lagstyrd och utredningar ska avslutas inom fyra månader om inte särskilda skäl föreligger. Antal utredningar som pågått längre än fyra månader har ökat med 43 procent jämfört med föregående år. En stor del av de utredningar som överskrider tidsgränsen på fyra månader är de utredningar som inleddes om ensamkommande barn under hösten 2015. Inflödet var då stort och gjorde att handläggarna inte hann med alla utredningar i tid. En annan anledning till ökade utredningstider är att fler barn och ungdomar som är aktuella för utredning verkar ha en mer komplex problematik som också innebär en mer omfattande utredning. De ökade utredningstiderna är också en konsekvens av den rådande personalsituationen, med vakanta tjänster och ökad arbetsmängd för de som handlägger barnavårdsärenden.

Placeringar barn och unga, unika personer (exklusive ensamkommande barn)

	2015	2016	Förändring i procent
Hem för vård eller boende (HVB)	57	59	+4 %
Familjehem	84	73	-13 %
Familjehem med konsulentstöd	29	27	-7 %
Jourhem	45	29	-36 %

Jourhem med konsulentstöd	58	52	-10 %
Övrigt boende*	23	41	+ 78 %
Totalt	296	281	-5 %

*Avser stödboende, skyddade boenden, träningslägenheter och tillfälliga boenden i form av vandrarhem eller liknande boenden.

Barn och ungdomars behov styr val av placering. För mindre barn är placering i jourhem eller familjehem många gånger det bästa alternativet. För ungdomar kan andra typer av placeringar vara ett bättre alternativ, exempelvis för att de har ett vårdbehov som inte kan tillgodoses i ett familjehem eller för att de är på väg ut i vuxenlivet och behöver träna på att klara sig själva. Det totala antalet placeringar har minskat något. Detta beror bland annat på att förvaltningen arbetar för att finna kombinerade insatser inom öppenvården.

Insatser i öppenvård i kommunens egna verksamheter respektive i externa verksamheter ser resultatet för 2016 i stort sett ut som föregående år. Extern öppenvård används i de fall där det finns behov av större flexibilitet, det kan handla om att insatsen måste komma igång snabbt, utanför kontorstid och med större intensitet än vad den kommunala öppenvården kan erbjuda. Det finns även ett behov av bedömningar om föräldraförmåga som i nuläget får köpas externt.

När det gäller ensamkommande barn och unga så har inflödet minskat kraftigt under 2016. Den nybildade enheten för ensamkommande har under 2016 tagit emot 13 nya anvisningar från Migrationsverket. I slutet av året var 208 ärenden aktuella på enheten, varav 146 asylsökande, 35 som beviljats permanent uppehållstillstånd (PUT) under året och resterande 27 som har PUT sen tidigare år. Enheten har under året arbetat med att besöka de placerade barnen och utreda var och ens specifika behov av boendeform. Regeringen har kommit med förslag som förväntas gå till beslut, om att kommunerna bör placera ensamkommande ungdomar som inte har behov av vård i stödboenden i stället för HVB. Därmed har socialnämnden beslutat om att omvandla två av de HVB-boenden som drivs i egen regi till stödboende.

Utredningar familjerätten

	2015	2016	Förändring i procent
Samarbetssamtal	142	150	+6 %
Konflikt och försoning	11	15	+36 %
Vårdnad/boende/umgänge utredning	57	53	- 7 %
Totalt	207	218	+ 5 %

Familjerätten erbjuder insatser till föräldrar i samband med en skilsmässa. De erbjuder också insatser och stöd i frågor som rör adoption eller faderskapsprövning. Socialtjänsten erbjuder föräldrar samtal under sakkunnig ledning, så kallat samarbetsamtal. Detta görs i syfte att hjälpa dem att enas i frågor om vårdnad och umgänge av gemensamma barn. Det har varit en fortsatt hög förfrågan på frivilliga samarbetsamtal. *Konflikt och försoning* är ett arbetssätt som tingsrätten beslutar om. Familjerätten får uppdrag att arbeta med föräldrarna för att de ska nå en överenskommelse sinsemellan. Antal förfrågningar från tingsrätten om detta har ökat. Ärenden rörande utredning om vårdnad, boende och umgänge har minskat något, vilket kan visa på en tendens att tingsrätten i fler fall förordar *Konflikt och försoning*. Antalet besök till Öppna förskolan på Familjecentralerna i Brandbergen och Jordbro har minskat jämfört med föregående år. Det var dock en uppgång med cirka 30 procent under 2015. Antalet nyfödda barn har sjunkit i båda områdena.

Vuxen

Antal aktualiseringar vuxen, missbruk

	2015	2016	Förändring i procent
Anmälan	877	684	-22 %
Ansökan	186	199	+7 %
Totalt	1063	883	-17 %

Antalet aktualiseringar inom missbruk har minskat. Flera anmälningar och ansökningar kan inkomma gällande samma person varför antalet unika personer är

färre än antalet aktualiseringar. Antal unika personer har också minskat under 2016 dock inte i samma utsträckning som antalet aktualiseringar. Att antalet aktualiseringar har minskat i större utsträckning än antalet unika personer beror bland annat på att samverkan med beroendevården utvecklats och att de oftare tar direktkontakt med handläggare i stället för att skicka fler anmälningar på redan aktuella personer. Antal inledda utredningar ligger på ungefär samma nivå som föregående år.

Antal vård dygn vuxen, missbruk

	2015	2016	Förändring i procent
Behandlingshem	8 812	8 164	-7 %
LVM*	1 985	1 063	-46 %
Stödboende externt	10 335	12 795	+24 %
Stödboende internt**	9 693	9 097	-6 %
Totalt	30 825	31 119	+1 %

*Tvångsvård enligt Lagen om vård av missbrukare i vissa fall

**Västerhaninge stödboende

Antal placerade personer är ungefär 200, vilket i stort sett är detsamma som föregående år.

De skillnader som syns i antal vård dygn beror alltså inte på några större skillnader i hur många personer som beviljats en placering, utan snarare på att placeringstiderna ökat eller minskat. Under 2016 är antal personer som beviljats öppenvårdsinsats 254, vilket är en viss ökning från föregående år. De allra flesta får insatser i kommunens egna verksamheter.

Till följd av ny lag (2016:38) om mottagande av vissa nyanlända invandrare för bosättning som trädde ikraft 1 mars 2016 har 195 nyanlända tagits emot för bosättning under 2016. Anvisningstalet uppgick till 253 och resterande differens ska erbjudas bosättning under 2017 utöver det anvisningstal som då gäller.

Lokalförsörjningsenheten har haft uppdraget att ta fram boenden. Olika lösningar har arbetats fram under året som komplement till vanliga hyresrätter som modulbostäder, korridorsboende, kollektivboende, villavagnar och privatuthyrning.

Utöver anvisade nyanlända flyttar även familjer och familjemedlemmar in i kommunen på egen hand efter att de fått uppehållstillstånd. De nyanlända vuxna får stöd till etablering genom SFI, Svenska för invandrare, av utbildningsförvaltningen och stöd till att försörja sig genom Arbetsförmedlingen.

Mottagande och stöd till bosättning är organisatoriskt placerad inom socialförvaltningens Vuxenavdelning där anpassning för att klara uppdraget har medfört ökad personalstyrka om fyra personer och ett förtydligande av organisationen med en ny enhet. Rutiner och processer för arbetet har tagits fram under året.

Det faktiska antal mottagna nyanlända i etablering som erbjudits en bostad och flyttat till Haninge och som bor kvar är 120 personer. Av dessa är 36 procent kvinnor och 31 procent är under 18 år.

Ett antal ensamstående personer, men även familjer, har vistats i kommunen som asylsökande och har valt att bo kvar i kommunen då de fått uppehållstillstånd. Andra väljer att flytta på egen hand från ett asylboende till Haninge kommun då de fått uppehållstillstånd. Under året har 232 individer som på egen hand bosatt sig och folkbokfört sig i Haninge kommun.

På grund av bostadsbristen flyttar många personer med etableringsinsatser runt på olika adresser det första åren de är i Sverige.

Under 2016 flyttade sex procent av de egenbosatta vidare till annan kommun. Av dessa är 42 procent kvinnor och 31 procent är under 18 år.

Funktionsnedsättning

Antal insatser enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) ökar. Insatserna är ofta livslånga. Därför tillkommer fler insatser än som avslutas. Under de senaste åren har antalet personer som beviljats insatser ökat markant. Totalt har 796 personer insatser enligt LSS, en ökning med 26 nya personer under året. Detta omfattar också de personerna med personlig assistans mer än 20 timmar per vecka. För dessa fattar Försäkringskassan beslut om så kallad assistansersättning. Många

ansökningar om insatser enligt LSS från nya personer inkommer och under 2016 inkom cirka 179 ansökningar från nya brukare. Att antalet ansökningar är betydligt fler än ökningen av de personer som beviljats insats enligt LSS, vilket bland annat beror på att en del ansökningar leder till avslag och andra beviljas insatser utifrån en annan lagstiftning (SoL).

Särskilt boende funktionsnedsättning, unika personer

	2015	2016	Förändring i procent
Boende vuxna LSS, egen regi	138	141	+2 %
Boende vuxna LSS, extern regi, inkl. entreprenader.	35	35	0 %
Boende barn LSS, extern regi	10	10	0 %
Boende övriga (SoL), extern regi	7	17	+143 %
Totalt	190	203	+7 %

Boende i egen regi har ökat kapaciteten med tre platser enligt det behov som finns. Antalet barn och ungdomar som inte kan bo hemma på grund av svår funktionsnedsättning samt mycket omfattande behov av tillsyn och omvårdnad är oförändrat. Det finns idag 17 övriga boende i extern regi enligt socialtjänstlagen (SoL), på HVB-hem och andra boendeformer till exempel sjukhem eller demensboende. En del av personerna har personkretstillhörighet men insatsen går inte att verkställa inom LSS på grund av personernas speciella behov. Den omfattande volymökningen beror på verksamhetsövergång från äldreförvaltningen.

Behovet av lägenheter på särskilt boende enligt LSS är stort. Prognosen är att behovet är cirka sex nya lägenheter per år. 2016 var det sex beslut om särskilt boende som inte gick att verkställa. Förvaltningen bedömer att genom att erbjuda ordinärt boende, med stöd vid behov, till de personer som klarar av det, men som idag bor på särskilda boenden, så kan fler platser göras tillgängliga. Det finns också möjlighet att genom

ombyggnation öka antalet lägenheter i befintliga särskilda boenden.

Beslut om personlig assistans, antal timmar

	2015	2016	Förändring i procent
Kommunen	26 530	35 691	35 %
Försäkringskassan	218 797	203 422	-7 %
Totalt	245 327	239 113	-3 %

Antalet ansökningar om personlig assistans ökar. Detta medan antalet timmar som bekostas av Försäkringskassan har minskat. Sedan några år bedömer Försäkringskassan insatsen personlig assistans striktare. Förändringen har lett till minskat eller helt indraget assistansstöd till många personer. Det innebär att ansvaret för dessa övergår till kommunen. Detta för med sig ökat antal ärenden om insatser samt ökade kostnader för kommunen för personlig assistans eller för andra insatser, till exempel hemtjänst.

Korttidsvistelse LSS egen regi, antal personer

	2015	2016	Förändring i procent
Korttidsvistelse, egen regi	76	101	+33 %
Korttidsvistelse, extern regi	12	16	+33 %
Totalt	88	117	+33 %

Korttidsvistelse LSS, antal dygn

	2015	2016	Förändring i procent
Korttidsvistelse, egen regi	4 408	4 505	+2 %
Korttidsvistelse, extern regi	652	761	+17 %
Totalt	5 060	5 266	+4 %

Fler personer beviljas insatsen korttidsvistelse, men antal vård dygn ökar inte i samma omfattning.

Korttidstillsyn LSS, antal personer

	2016
Korttidstillsyn	
<i>Köp av utbildningsförvaltningen</i>	47
Korttidstillsyn, extern regi	6
Totalt	53

Korttidstillsyn LSS, antal dygn

	2016
Korttidstillsyn	
<i>Köp av utbildningsförvaltningen</i>	5939

Socialnämnden fattade beslut den 22 mars om att beställa insatsen korttidstillsyn av skolungdomar över 12 år med särskilda behov enligt LSS från utbildningsförvaltningen. Verksamheten startade den 15 augusti. Uppföljning av verksamheten görs återkommande i samarbete med utbildningsförvaltningen.

Daglig verksamhet, antal personer

	2015	2016	Förändring i procent
Daglig verksamhet, egen regi	209	242	+16 %
Daglig verksamhet, extern regi och entreprenad	32	30	- 6 %
Daglig verksamhet, LOV	6	20	+ 233 %
Totalt	247	292	+18 %

Fler personer har beviljats daglig verksamhet under året jämfört med föregående år. Avtal om kundval enligt *lagen om valfrihetssystem* (LOV) har tecknats med totalt fem

utförarverksamheter inom daglig verksamhet. Totalt har 20 brukare valt någon dessa utförare för daglig verksamhet, vilket är 14 fler än föregående år.

Boendestöd, antal personer

	2015	2016	Förändring i procent
Boendestöd LSS	79	104	+32 %

Boendestöd, antal timmar

	2015	2016	Förändring i procent
Boendestöd LSS	11 099	14 291	+29 %

Insatsen boendestöd är en insats enligt SoL men beviljas till många personer som tillhör personkretsen för LSS. Både antal personer och antal timmar som beviljats boendestöd har ökat. Ökningen motsvarar den totala utökningen av antalet ärenden. Fler personer bedöms kunna klara av egen boendeform med insatsen boendestöd, vilket leder till att färre personer är i behov av insatsen bostad med särskild service enligt LSS.

Socialnämnden tog över ansvaret för insatser enligt SoL för personer under 65 år från och med den 1 maj. Detta genom en ny ansvarsfördelning mellan socialnämnden och äldrenämnden. Detta omfattar bland annat ansvaret för hemtjänst för personer under 65 år. Även insatser i form av korttidsvistelse, vård- och omsorgsboende och trygghetslarm omfattas. Totalt har 186 personer under 65 år insatsen hemtjänst, eller boende enligt SoL. Sedan övertagandet den 1 maj har antalet personer som har insatserna ökat med 10 procent, vilket motsvarar 15 personer. Även ansökningar enligt SoL ökar markant, totalt har 73 ansökningar från nya personer inkommit sedan maj.

Under året har anhörigkonsulent fortsatt arbetet med information och möjligheter till utbildning. Bland annat har anhöriga erbjudits en webbaserad utbildning när det gäller anhörigperspektivet. Anhörigkonsulenten har haft 238 vägledande samtal under 2016, vilket är att jämföra med 145 vägledande samtal 2015.

Gruppträffar i form av 16 öppna temakvällar har anordnats där sammantaget 214

personer har deltagit.

Utveckling

Kommentar

Socialnämnden bidrar till målområdet genom att skapa förutsättningar för att barn och unga fullföljer sin utbildning eller arbetar. Förvaltningen samverkar med utbildningsförvaltningen i syfte att öka närvaron för elever med låg närvaro.

Samarbete sker också med utbildningsförvaltningen i syfte att säkra skolgången för placerade barn och unga. Överenskommelsen om delaktighet för unga i arbete, DUA, har utvecklats och en handlingsplan för arbetet har tagits fram under året.

Förvaltningen har sett över formerna för att säkerställa att barn placerade i familjehem har en meningsfull fritid. På avdelningen funktionsnedsättning säkerställs att brukare har fritidsaktiviteter genom tydliga målsättningar i beställning och genomförandeplan.

4. Möjligheter till utbildning i livets alla skeden

Utbildning ger möjligheter för människor att uppnå sina livsmål. Alla barn växer upp med olika bakgrund och förutsättningar. Skolan i Haninge ska bidra till utjämning av elevers olika förutsättningar. Inget barn eller elev ska hindras att nå sin fulla potential i Haninges skolor. Kommunen ska arbeta målmedvetet och förebyggande för att minska andelen elever som hoppar av sin utbildning. Vuxenutbildningen och SFI ska utformas med utgångspunkt i att individen på kortast möjliga tid ska få reella möjligheter att komma in på arbetsmarknaden. Förvaltningen fortsätter arbetet med att säkerställa att barn fullföljer sin utbildning samt att ungdomar fullföljer sin utbildning eller arbetar.

Barn fullföljer sin utbildning

Barn fullföljer sin utbildning

Status: **Delvis uppfyllt**

Kommentar

Socialnämndens verksamheter bidrar till att barn och unga fullföljer sin utbildning. Ett närvaroteam drivs tillsammans med utbildningsförvaltningen med syfte att öka närvaron i skolan för de barn som har mycket låg skolnärvaro. Förvaltningen bidrar med familjebehandling till teamet. Elever som är aktuella för teamets stöd har ofta en komplex problematik.

Nämndens indikatorer

Barn placerade utanför hemmet fullföljer utbildning, andel i procent

	Ja	Delvis	Nej
Andel placerade barn med godkända betyg	53 %	41 %	6 %

Indikatorn gällande att barn fullföljer sin utbildning mäts genom andelen placerade barns godkända betyg. Förvaltningen har för avsikt att systematiskt påbörja mätning av andel placerade barn som fullföljer sin utbildning. Referensvärde tas fram inför 2017. Samtliga placerade barns godkända betyg följs upp var sjätte månad. Barnen kan vara placerade i familjehem eller i HVB hem. 53 procent av de familjehemsplacerade barnen som får betyg får tillfullo godkända betyg och 41 procent får delvis godkända betyg.

Ungdomar fullföljer sin utbildning eller arbetar

Ungdomar fullföljer sin utbildning eller arbetar.

Status: **Delvis uppfyllt**

Kommentar

Socialnämndens verksamheter bidrar till att ungdomar fullföljer sin utbildning eller arbetar.

Ett riktat arbete för ungdomar med en komplex problematik sker genom ungdomsteamet genom bland annat studievägledning, coachning, matchning till arbete, praktik och utbildning. Antal deltagare och resultat av verksamheter redovisas senare.

En lokal överenskommelse om delaktighet för unga i arbete, DUA, tecknades förra året med Arbetsförmedlingen och Samordningsförbundet östra Södertörn. Syftet är att långsiktigt och varaktigt minska ungas arbetslöshet och att tidigarelägga ungas etablering på arbetsmarknaden. Överenskommelsen innebär bland annat utbildningsplatser för unga utan gymnasiekompetens och ett utökat aktivitetsansvar för unga 20-24 år. En handlingsplan för arbetet har tagits fram under året och en verksamhetsstrateg har haft som uppdrag att samordna insatserna samt att hålla ihop arbetet.

Försörjningsstödsenheten har upprättat en rutin för samverkan med Försäkringskassan kring ungdomar för att säkra att rätt myndighet arbetar med individen exempelvis när behov finns av aktivitetsersättning.

Ett projekt gällande sysselsättning för personer med psykisk funktionsnedsättning har pågått under 2016. Projektet har syftat till att säkra att insatserna motsvarar brukarnas behov samt är resurseffektiva. En ny kombinerad verksamhet med både biståndsbedömd sysselsättning och öppen träffpunkt för målgruppen unga vuxna kommer starta januari 2017.

5. Meningsfull fritid

Innebörden av en meningsfull fritid är olika för alla. Kommunen ska i utformningen av kultur- och fritidsutbud anpassa sig till efterfrågan så att det kommer så många invånare som möjligt till del.

Meningsfull fritid

Barn och vuxna som har kontakt med socialtjänsten upplever att de har en meningsfull fritid.

Status: **Helt uppfyllt**

Kommentar

Socialnämnden bidrar till att barn och vuxna som har kontakt med socialtjänsten har en meningsfull fritid. Genom en uppföljningsenkät följer socialsekreterare upp placerade barns åsikter och önskemål om sin fritid. Socialsekreterarna tydliggör även vikten av en meningsfull fritid för familjehemmen.

Handläggarna på avdelning Funktionsnedsättning har påbörjat ett arbete med att tydliggöra målformuleringen i beställningen så att utföraren kan sätta konkreta uppföljningsbara mål gällande bland annat fritidsaktiviteter i genomförandeplanen. Handläggarna har tagit fram en rutin för att granska att målen verkställts.

För personer som bor på särskilt boende enligt socialtjänstlagen, SoL eller enligt lagen om stöd och service, LSS, säkerställer personal att fritidsaktiviteter finns i brukarnas genomförandeplaner utifrån brukarens önskemål. I och med detta kan brukaren vara med och påverka förutsättningarna för sin fritid.

Nämndens indikatorer

För att mäta upplevelsen av meningsfull fritid beslutades att som indikator följa den

nationella brukarundersökningen gällande området för funktionsnedsättning som förvaltningen deltog i under 2016. I den nationella brukarundersökningen ställdes dock inte frågan om upplevelsen av en meningsfull fritid, vilket innebär att förvaltningen inte kan mäta resultatet som det var planerat.

Socialekreterare på familjehemsenheten har under året tagit fram ett frågeformulär för uppföljningssamtal med de placerade barnen. Genom uppföljningarna uppskattar familjehemsenhetens socialekreterare att 90 procent av de placerade barnen upplever att de har en meningsfull fritid.

Samtliga avdelningar och enheter på förvaltningen arbetar långsiktigt med det kulturpolitiska programmet som sträcker sig från 2015 - 2025.

6. Ett växande näringsliv med fler i egen försörjning

Haninge ska vara en attraktiv företagskommun och ta tillvara på de naturliga förutsättningar som kommunen har inom olika branscher. Servicen till befintliga företag och nyetableringar ska vara enkel, snabb och hålla en hög kvalitet.

Kommunen ska verka för att fler invånare ska ha ett arbete att gå till. Det ska finnas en stark koppling mellan ekonomiskt bistånd och krav på aktivitet samtidigt som nya samarbeten med företag och andra organisationer skapas för att utveckla utbudet av arbetstillfällen. Det ska finnas goda möjligheter att börja om i livet. Förvaltningen fortsätter arbetet med att anpassa insatser så att vuxna erbjuds möjligheten att försörja sig själv.

Vuxna försörjer sig själva

Vuxna försörjer sig själva.

Status: **Delvis uppfyllt**

Kommentar

Det gemensamma arbetet mellan förvaltningen och Arbetsförmedlingen utvecklas löpande i syfte att öka möjligheterna till egen försörjning. Studiebesök hos olika arbetsgivare genomförs i syfte att väcka deltagarnas intresse för en bransch eller ett yrke. Idag finns det nio företag som agerar som så kallade yrkesambassadörer och återkommande tar emot praktikanter.

Sedan november förra året och fram till 31 december 2016 ingår förvaltningen i ett projekt för unga med aktivitetsersättning. Projektet drivs på uppdrag från regeringen och syftar till att utvärdera tre olika arbetslivsinriktade rehabiliteringsinsatser, Case manager, Supported employment och Arbetsförmedlingens ordinarie arbetsmetod för målgruppen. Kommunen deltar med en så kallad Case Manager¹.

Vid ansökan om insats daglig verksamhet finns ny rutin framtagen om att handläggaren vid behov ska kontakta försäkringskassan och arbetsförmedlingen för att följa upp tidigare genomförda insatser för brukaren. Syftet är att snabbare erbjuda bästa möjliga insats för varje enskild individ.

Samarbetet mellan daglig verksamhet och olika företag utökas löpande. Brukarna ges möjlighet till anställning med lönebidrag genom fortsatt samarbete med Arbetsförmedlingen.

Försörjningsstödenheten har under 2016 förberett en ny organisation som träder i kraft 2017. Syftet med den nya organisationen är att förenkla och förbättra stödet till medborgarna för att snabbare ge rätt insats till försörjning. Frågor och stöd gällande nyanlända har organiserats i egen enhet vilket leder till bättre samordning och snabbare stöd och hjälp.

En så kallad Supported employment-tjänst har inrättats på Jobbcenter för att utveckla samverkan med företag i syfte att fler personer snabbare ska kunna nå reguljär arbetsmarknad.

Förvaltningen har även bedrivit ett projekt med syfte att utveckla sysselsättning för personer med psykisk funktionsnedsättning. Förbättringarna som framkommit under projektet kommer att implementeras under 2017.

---

¹ I projektets definition av metoden har Case managern rollen att stötta individen inom olika livsområden som stödjer individen att nå arbetsmarknad, det kan handla om att stödja för skuldsanering eller stödja för etablering på bostadsmarknaden.

Nämndens indikatorer

Andel hushåll med långvarigt försörjningsstöd, andel i procent

	Utfall 2015	Mål 2016	Utfall 2016
Andel med långvarigt ² försörjningsstöd av totalt antal hushåll	56 %	50 %	53 %

Andelen hushåll som är långvarigt aktuella för försörjningsstöd, har svårigheter till rehabilitering och egen försörjning visar en tendens till minskning. Andelen av totalen överstiger dock ännu inte målet om 50 procent.

Antal hushåll med försörjningsstöd i ett år eller mer

	Utfall 2015	Mål 2016	Utfall 2016
Antal hushåll som varit aktuella för försörjningsstöd i ett år eller mer	468	450	464

Antal hushåll som varit aktuella för försörjningsstöd i ett år eller mer ligger på ungefär samma nivå som 2015.

Uppnått egen försörjning, andel i procent

	Utfall 2015	Mål 2016	Utfall 2016
Andel som uppnått egen försörjning	36 %	50 %	41 %

Andelen personer som uppnått egen försörjning har ökat med fem procentenheter jämfört med 2015.

Antal som erbjudits sommarjobb

	Utfall 2015	Mål 2016	Utfall 2016
Antal som erbjudits sommarjobb	446	450	450

Socialnämnden erbjuder ungdomar sommarjobb, ferieanställning. Totalt kom 702 ansökningar in och 450 personer blev erbjudna en ferieanställning. Av dessa var 208 pojkar och 235 flickor. Totalt skrevs 450 anställningsavtal varav 443 genomförde

---

² Långvarigt motsvarar sex månader eller mer

anställningen. Antalet personer som accepterade men inte kom var totalt sju. För ungdomar med särskilda behov anpassades 60 platser.

Kommunen som arbetsgivare erbjöd 324 arbetstillfällen på 79 olika arbetsplatser, vilket är ett arbetstillfälle mer än förra året. De ideella föreningarna/organisationerna erbjöd 119 arbetstillfällen på 18 olika arbetsplatser, vilket är fyra arbetstillfällen färre än förra året.

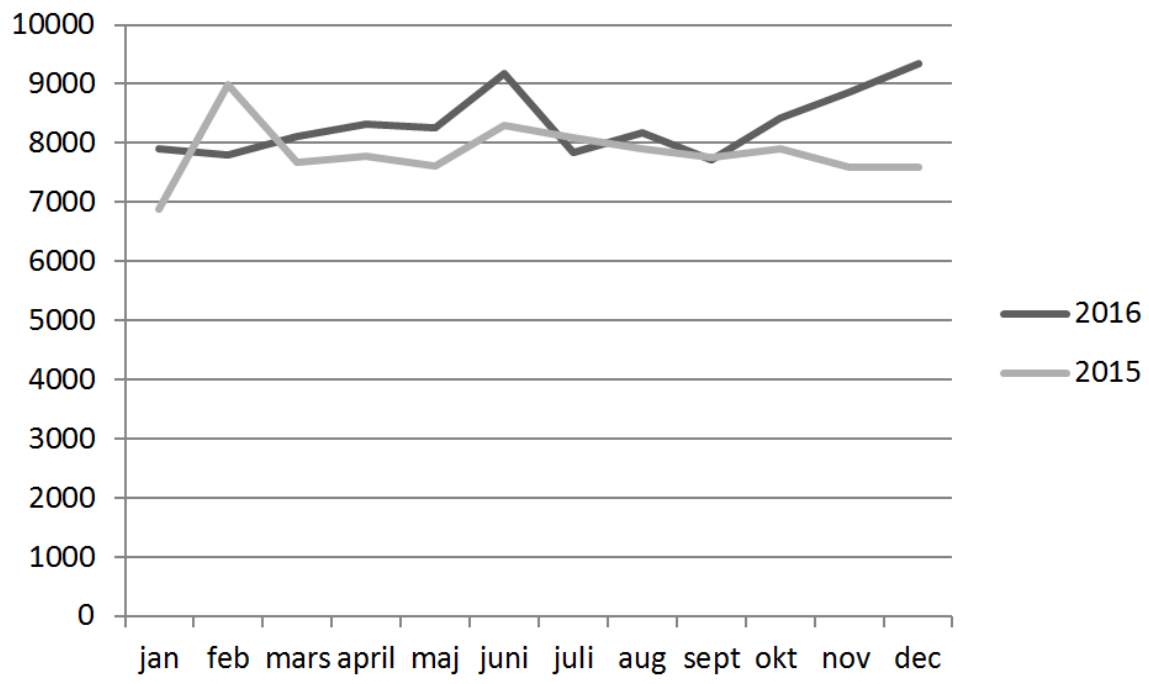
Övrigt – Utveckling

Försörjningsstöd, januari-december

	2015	2016	Förändring i procent
Antal bidragshushåll	1 396	1 489	+7 %
<i>Uppdelat per Kommundel</i>			
Handen/öarna	299	337	+13 %
Vendelsö/Brandbergen	314	347	+11 %
Jordbro	365	314	-14 %
Västerhaninge/Tungelsta	229	228	-0,5 %
Övriga	189	263	+39 %
Medelbistånd per hushåll, kronor	8 197	8 642	+5 %

Antalet bidragshushåll har ökat med sju procent och medelbiståndet per hushåll har ökat med fem procent jämfört med 2015. I ökningen av bidragshushåll ingår även flyktinghushåll som har ökat med 300 hushåll under året. Dessa bidrag ersätts av migrationsverkets etableringsersättning i efterhand, vilket inte framgår av tabellen. 2014 var antalet bidragshushåll 1 483, vilket minskade till 1 396 år 2015, vilket motsvarar en minskning på sex procent mellan åren 2014 och 2015.

Beviljat försörjningsstöd, i snitt per hushåll

Det beviljade försörjningsstödet, med snitt per hushåll, ökade under hösten 2016.

Arbetslösheten fortsätter att sjunka. I slutet av december 2016 var 2959 personer (sju procent) mellan 16 och 64 år inskrivna som arbetslösa (öppet arbetslösa eller sökande i program med aktivitetsstöd) på arbetsförmedlingen. Det är 1,0 procent högre än länet, men 1,8 procent lägre än i landet. Det är skillnader mellan utrikes födda och inrikes födda. Skillnaden är tydligast mellan de som är födda i ett utomeuropeiskt land och de som är födda i Sverige. Bland unga i åldern 18-24 år var 8,4 procent antingen öppet arbetslösa eller sökande i program med aktivitetsstöd.

Det motsvarar 430 ungdomar vilket är 139 personer färre en jämfört med samma period förra året.

Arbetsmarknadsenheten har avslutat 415 deltagare varav 305 deltagare (73,5 procent) har gått vidare genom; arbete, studier, slutfört uppdrag från arbetsförmedlingen eller vidare till annan myndighet. Det var 125 personer mellan 16-24 år som avslutades under året, varav 75 personer gick till arbete eller studier (60 procent).

En attraktiv närmiljö

Kommentar

Socialnämnden bidrar till målområdet genom att medarbetare agerar klimatsmart vid avfallshantering, resor, återanvändning och energiförbrukning. I första hand väljs kollektivtrafik, kommunens miljöbilar, cykel eller promenad för resor i tjänsten. Ekologiska inköp görs i de verksamheter där det är möjligt. Flertalet verksamheter riktar också information till brukarna om möjligheten att leva mer klimatsmart.

Det finns ett samarbete med kommunstyrelseförvaltningen för att få fram bostäder till socialnämndens målgrupper. Under året har inga barn berörts av vräkning i de ärenden som socialtjänsten varit inblandade i.

Den fysiska tillgängligheten till förvaltningens reception och besöksrum har säkerställts i samband med ombyggnation. Ett fortsatt arbete pågår för att se över tillgänglighet inom grupp- och servicebostäder.

7. God livsmiljö för nuvarande och kommande generationer

Klimat- och miljöutmaningarna är inte begränsade till kommunens geografiska område, men de åtgärder som bidrar till att miljön i kommunen förbättras ska ha hög

prioritet. I det större perspektivet ska kommunen genom samarbete med främst närkommunerna uppnå samarbeten som kan bidra till minskade utsläpp och förbättrad miljö. Kommunens egen verksamhet ska inspirera invånarna till att ta ett större ansvar för sin närmiljö.

Verksamheterna är klimatsmarta

Verksamheterna är klimatsmarta.

Status: **Helt uppfyllt**

Kommentar:

Förvaltningens medarbetare agerar klimatsmart vid avfallshantering, resor, återanvändning, minskad pappersutskrift och energiförbrukning. De flesta verksamheterna källsorterar sina sopor och många informerar återkommande om vikten av detta vid verksamhetsmöten. I första hand väljs kollektivtrafik, kommunens miljöbilar, cykel eller promenad för resor i tjänsten.

Medarbetarna uppmärksammar förbrukning av energi i sitt dagliga arbete genom att släcka lampor när medarbetaren går för dagen, utskrifter görs dubbelsidigt och individuella skrivare byts inte ut när de upphör att fungera. Lågenergibelysning används där så är möjligt. De flesta verksamheterna överväger och gör ekologiska inköp där så är möjligt.

Flertalet verksamheter riktar också information till brukarna om möjligheter att leva mer klimatsmart och om ekologiska alternativ. Förberedande arbete pågår för att kunna erbjuda en studiecirkel till brukarna inom daglig verksamhet i att leva klimatsmart.

Nämndens indikatorer

Ekologiska inköp, andel i procent

	Utfall 2015	Mål 2016	Utfall 2016
Andel ekologiska inköp	27 %	-	33 %

Indikatorn för koldioxidutsläpp tas inte längre fram av kommunen och indikatorn för energiförbrukning finns inte att tillgå just nu, utan redovisas i delår 1, 2017.

8. Nya bostäder i bra lägen

Haninge ska hävda sig i konkurrensen mellan kommunerna i Stockholmsregionen som en attraktiv inflyttningkommun. Utvecklingen av Haninges stadskärna och bebyggelse runt pendeltågstationerna ska prioriteras samtidigt som Haninges olika unika miljöer för attraktivt boende ska utvecklas. Bostadsbristen är stor och förvaltningens målgrupper påverkas av detta. För att möta den ökade efterfrågan på bostäder måste hantering av detaljplaner och bygglov vara snabb och effektiv.

Socialtjänstens målgruppers villkor och behov

Socialtjänstens målgruppers villkor och behov uppmärksammas i plan- och utvecklingsarbete.

Status: **Delvis uppfyllt**

Kommentar

Bostadsbristen är stor och förvaltningens målgrupper påverkas av detta. En lokalcontroller tillsattes i april för att arbeta med förvaltningens lokalfrågor i nära

samarbete med kommunstyrelseförvaltningen för att särskilt uppmärksamma förvaltningens målgrupper.

Förvaltningen arbetar förebyggande mot vräkningar och barnfamiljer uppmärksammas särskilt.

Ett uppsökande arbete inleds när förvaltningen får kännedom om inkassokrav. När ett inkassokrav rör familjer med barn följs dessa upp. I en del fall kan en barnfamilj som hotas av vräkning få anstånd så att vräkningen inte verkställts. Detta trots att ett vräkningsdatum är utsatt. Förvaltningen bevakar dessa ärenden i minst sex månader efter den utsatta vräkningsdagen genom hembesök, brev och telefonsamtal. Inga familjer med barn har blivit vräkta under året.

Nämndens indikatorer

Barnfamiljer i antal

	Utfall 2015	Mål 2016	Utfall 2016
Vräkta barnfamiljer	8	0	0
Barnfamiljer i kontakt med socialtjänsten där vräkning förhindrats	-	-	412

Under 2016 har inga barnfamiljer blivit vräkta. Förvaltningen har arbetat förebyggande och 412 barnfamiljer har haft kontakt med socialtjänsten för att förhindra vräkning. Av dessa 412 har 24 barnfamiljer uppmärksammats genom orosanmälning till avdelningen Barn och unga.

Lägenheter i antal

	Utfall 2015	Mål 2016	Utfall 2016
Antal lägenheter som tilldelats socialförvaltningen	1	Ökning	2

Förvaltningen har tilldelats två lägenheter under 2016, vilket är en ökning mot föregående år.

De två lägenheterna som tilldelats är så kallade genomgångslägenheter för personer som i annat fall skulle ha varit bostadslösa. Antal nya lägenheter på särskilt boende enligt LSS var tre stycken 2016. Antal nya lägenheter på särskilt boende enligt SoL var 26 stycken 2016.

9. Hög tillgänglighet

En viktig del i att skapa en attraktiv kommun för invånare och besökare är att öka tillgängligheten till olika målpunkter i Haninge och att utveckla gemensamma offentliga utrymmen. De åtgärder och investeringar som kommunen inte kan göra själv måste uppnås genom samarbete med de aktörer som är ansvariga. Förvaltningen arbetar för att säkerställa tillgängligheten i verksamhetslokalerna.

Verksamhetslokaler ska ha god tillgänglighet

Verksamhetslokaler ska ha god tillgänglighet.

Status: **Delvis uppfyllt**

Kommentar

Den fysiska tillgängligheten till förvaltningens reception och besöksrum har säkerställts i samband med ombyggnation i kommunhuset. Ett arbete pågår med att se över tillgänglighet inom grupp- och servicebostäder. Ungdomsmottagningen har gjort ombyggnationer och förändringar för att anpassa lokalerna samt för att möjliggöra fler besökare. Syftet har också varit att göra lokalerna mer inkluderande samt att skapa en mer välkomnande och trygg besöksmiljö.

Nämndens indikatorer

Indikatorn "Andel verksamhetslokaler med god tillgänglighet" är i dagsläget inte möjlig att ta fram.

Effektivitet, kvalitet och service

Kommentar

Socialnämnden bidrar till målområdet genom att arbeta för att verksamheterna ska ha en så hög kvalitet och effektivitet som möjligt. Den ekonomiska medvetenheten är hög. Ett led i detta arbete är att effektivisera användandet av lokaler och att beläggningen för de lägenheter som förvaltningen förvaltar ska vara så hög som möjligt.

Brukarundersökningar har genomförts inom ett flertal områden inom förvaltningen med goda resultat. Handläggningen har setts över och förbättringar och utveckling har påbörjats.

För att möta de personer som efterfrågar förvaltningens tjänster pågår ett arbete med att hitta flera informationskanaler och anpassade arbetssätt för att möta de specifika behov som exempelvis barn och personer med funktionsnedsättning efterfrågar.

10. Ordning och reda på ekonomin

Kommunen har en skyldighet att förvalta skattebetalarnas pengar på bästa sätt. Kommunens verksamheter ska vara så effektiva som möjligt och leverera högsta möjliga kvalitet per skattekrona. För detta krävs flexibilitet inom våra egna verksamheter och ett koncerntänkande där samordning av tjänster och lokaler bidrar

till lägre kostnader. Externa aktörer som utför kommunala tjänster bidrar till en ökad mångfald och ökad effektivitet genom konkurrens, men framför allt ökad valfrihet hos de som måste utnyttja tjänsterna.

För detta ändamål ska kommunen fastställa finansiella mål. Sveriges kommuner och landsting, SKL, har rekommenderat att resultatnivån bör uppgå till minst två procent av skatteintäkter och generella statsbidrag. Därtill har riksdagen fastställt ett krav om minst två procents överskott för en kommun med negativ soliditet, för att kommunen ska få tillämpa lagstiftningen om resultatutjämningsreserv (RUR). För att nå målet krävs att varje nämnd arbetar för att klara sin verksamhet inom avsatt budgetram. Den investeringsnivå som Haninge kommun nu ligger på kräver dock en högre resultatnivå för att uppnå en långsiktig ekonomisk balans.

Högsta möjliga kvalitet och budget i balans

Bedriva effektiva verksamheter med högsta möjliga kvalitet och uppnå en budget i balans.

Status: **Helt uppfyllt**

Kommentar:

Socialnämnden arbetar för att verksamheterna ska ha en hög kvalitet och effektivitet genom att bland annat informera och medvetandegöra medarbetare om ekonomiska förutsättningar. De ekonomiska förutsättningarna går igenom och diskuteras med medarbetare på APT som en egen punkt, vilket ger en ekonomisk medvetenhet. För att säkerställa kostnader samt för att möjliggöra prognoser kontrolleras och uppdateras kostnader kopplade till specifika placeringsinsatser. Förvaltningen effektiviserar också användandet av lokaler, till exempel så flyttade Teamet för stöd och hälsa samt Boendestödet ihop i början av 2016. Under 2016 har även kontor för chefer, handläggare och andra tjänstemän setts över för att hitta effektivare lösningar i hur lokalerna används.

Brukarundersökningar har genomförts inom ett flertal områden inom förvaltningens med övergripande goda resultat. Förvaltningen ser över metoder och arbetssätt i syfte att bedriva så effektiva verksamheter som möjligt. Nya metoder införs och inkomna

synpunkter följs upp. Daglig verksamhet anpassas utifrån arbetstagarnas synpunkter i större utsträckning.

Förvaltningen genomför kvalitetsuppföljningar av verksamheter och tar fram förbättringsplaner. En analys av kvalitet och effektivitet i boende LSS egen regi pågår. Ett arbete pågår även med att ta fram mer kostnadseffektiva och kvalitativa insatser för äldre personer med missbruk.

Introduktionen av nyanställda har effektiviserats och utvecklats.

Socionomspecialisttjänster har införts för att öka spetskompetensen i organisationen.

Översyn av överenskommelser och rutiner mellan beställare och utförare inom området för funktionsnedsättning har påbörjats. En gemensam upphandling inom Södertörn har genomförts när det gäller inköp av hjälpmedel, ett ansvarsområde som överfördes till kommunerna 2015.

En modell för kortutredningar har implementerats på utredningsenheterna avdelning barn och unga. Det är ett arbetssätt för att korta tiderna för utredning inom barn och unga. Ett fortsatt arbete pågår med att införa utvärderingsinstrument som ska mäta att utförda insatser ger resultat.

Nämndens indikatorer

	Utfall 2015	Mål 2016	Utfall 2016
Socialnämndens ekonomiska resultat	+1,5 Mnkr	0	+11,1 Mnkr*

* Varav 7, 2 mnkr avser inte förbrukade riktade budgetmedel avsedda för uppförande av modulbyggnation.

11. Hög kvalitet i kommunens tjänster

Kvalitet i en tjänst är ofta något man upplever. Därför betyder bra bemötande och fokus på service mycket för kvaliteten i kommunens tjänster.

Bra bemötande och god service

Barn och vuxna ska få ett bra bemötande och en god service.

Status: **Helt uppfyllt**

Kommentar

Under 2016 har en satsning gjorts för att hitta nya informationskanaler och

individ Anpassad kommunikation för de personer som har behov av insatser från förvaltningen. Det handlar om exempelvis öppna informationsmöten, broschyrer och förbättrad information på hemsidan. Samarbete har genomförts under året med FoU Södertörn gällande bemötande.

Det har genomförts brukarundersökningar inom flertalet av förvaltningens insatser. Resultaten är övergripande goda och har använts i det dagliga arbetet för att utveckla bemötandet och god service. Korttidsverksamheten inom LSS har haft tillsyn från IVO där det framkom att verksamheten har nöjda brukare och anhöriga.

Kvalitetsuppföljningar är genomförda i ett flertal utförande verksamheter, där varje uppföljning har utmynnat i en rapport som verksamheten sedan använder i sitt förbättringsarbete gällande bemötande och god service.

Ett förbättringsområde som framkommit i genomförda brukarundersökningar och kvalitetsuppföljningar är en osäkerhet kring hur man lämnar synpunkter samt klagomål på verksamheterna. Ytterligare ett område att fortsätta arbeta med är delaktigheten i beviljade insatser. Bland annat planeras en fortsatt utbildning i samtal med barn, vilket är en metod för hur barnet kommer till tals där målet är tydligt barnperspektiv.

Ett utvecklingsarbete i form av utbildningar och handledning har genomförts för att bättre kunna hantera och bemöta insatstagare och deras anhöriga. Anhörigstödet inom förvaltningen arbetar bland annat med samtalsstöd, gruppverksamhet och föreläsningar.

En översyn pågår för att ta fram metoder att följa upp beviljade insatser inom förvaltningen. Bland annat har en utvärderingsenkät tagits fram att använda vid uppföljning av insats.

Som ett led i kommunens satsning på starkare strategisk kompetens inom kommunikation anställdes i augusti 2016 en kommunikationsstrateg och en kommunikatör till socialförvaltningen. Kommunikationsstrategen är medlem i ledningsgruppen och utvecklar och förbättrar all kommunikation (internt/externt) utifrån förvaltningens prioriterade mål och fokusområden. Kommunikatören stödjer arbetet operativt. Utgångspunkten är att bidra till att chefer och medarbetare i förvaltningen själva utvecklar sin kommunikativa förmåga.

Nämndens indikatorer

Nationell brukarundersökning individ- och familjeomsorg.

	Andel positiva svar 2016
Hur lätt eller svårt är det att få kontakt med socialsekreteraren?	79 %
Hur stor förståelse visar socialsekreteraren för din situation?	81 %
Hur nöjd eller missnöjd är du sammantaget med det stöd du får från socialtjänsten i kommunen?	79 %

Nationell brukarundersökning servicebostad, gruppboende, boendestöd och sysselsättning.

	Ja/Alla	Ibland/några	Nej/ingen
Bryr sig personalen om dig?	86 %	13 %	1 %

Pratar personalen med dig så att du förstår vad de menar?	83 %	17 %	0 %
---	------	------	-----

Under hösten 2016 har förvaltningen deltagit i en nationell brukarundersökning rörande individ- och familjeomsorg. En nationell brukarundersökning genomfördes även inom servicebostad och gruppboende enligt LSS, samt inom boendestöd och sysselsättning enligt SoL. Frågorna berör bland annat områdena bemötande och service.

12. En attraktiv arbetsgivare

Kommunen behöver attrahera och behålla ledare och medarbetare som kan utveckla en serviceinriktad kultur genom ett tydligt ledarskap och interna utvecklingsmöjligheter.

Ledarskapet är resultatbaserat och motiverande

Ledarskapet är resultatbaserat och motiverande

Status: **Helt uppfyllt**

Kommentar

Förvaltningen tog 2015 fram en vision om att bli den bästa socialförvaltningen. Visionen avspeglas i den ambition, engagemang och vilja som finns att ständigt utvecklas, bli bättre och göra skillnad för de som förvaltningen finns till för. Arbetet med visionen har fortskridit under 2016 med ett särskilt fokus på nyttan och effekterna av förvaltningens arbete.

Cheferna leder verksamheterna på ett strukturerat, strategiskt och gemensamt sätt. Inom förvaltningen pågår förbättringsarbeten vilka avser förtydliganden av såväl arbetsuppgifter, förväntningar och rutiner samt att involvera medarbetare i verksamhetsutveckling, säkerhet och arbetshälsa. Arbetet utgår från de nya arbetsmiljöföreskrifterna om organisatorisk och social arbetsmiljö.

En viktig förutsättning för att möjliggöra ett resultatbaserat och motiverande ledarskap är att involvera medarbetarna i verksamhetsutveckling och tydliggörande av de resultat som arbetsgrupperna tillsammans ska jobba för att nå. Förvaltningen arbetar även med att ta fram kompetensförsörjningsplaner. Arbetet utgår från enheternas respektive kompetensbehov idag och i framtiden. Ett arbete pågår med att ta fram en långsiktig strategi för kompetensförsörjning.

Nämndens indikatorer

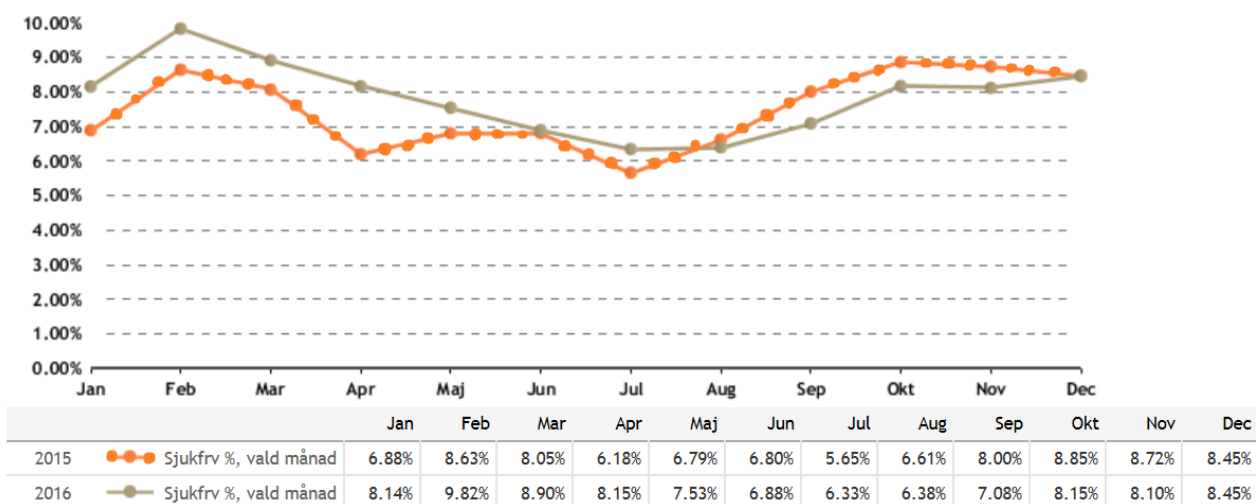
Hållbart medarbetarengagemang, resultatmätt

	Utfall 2015	Mål 2016	Utfall 2016
HME – Hållbart medarbetarindex	81	Ökning	80,5

Hållbart medarbetarengagemang (HME) är ett resultatmätt med syfte att synliggöra mer kvalitativa aspekter när det gäller motivation, ledarskap och styrning. Resultatet på förvaltningen var högst av de fem förvaltningarna samt högre än snittet i Haninge kommun.

Socialförvaltningens sjukfrånvaro 2015 och 2016 i procent.

Den totala sjukfrånvaron 2016 är 7,8 procent för förvaltningen. Det är en liten ökning jämfört med 2015 då sjukfrånvaron var 7,32 procent.

Medarbetarskapet är delaktigt och resultatnriktat.

Medarbetarskapet är delaktigt och resultatnriktat.

Status: **Helt uppfyllt**

Kommentar

Förvaltningen arbetar för att förtydliga vad som förväntas av medarbetarna i deras arbete.

Alla ska känna att de har en viktig roll i verksamhetens utveckling. Detta återkopplas regelbundet och stäms av med medarbetarna på arbetsplatsträffar, enskilda samtal och de individuella årliga mål- och resultatsamtalen.

En förändrad organisation för kansliet är införd. I detta arbete har medarbetarna varit delaktiga löpande i förändringsarbetet för att framföra synpunkter och förslag på olika sätt.

Inom funktionsnedsättning pågår ett arbete med att tydliggöra uppdraget som LSS-handläggare. Inom utförandet i LSS-verksamhet har utbildning av medarbetare till stödassistent via Centrum Vux slutförts. Inom personlig assistans är ett utbildningspaket framtaget för de som börjar inom yrket.

Inom barn och unga har administratörer anställts för att avlasta socialsekreterarna i det administrativa arbetet. En socionomspecialistfunktion har också inrättats i syfte att

stötta utredningsarbetet.

Inom boenden enligt LSS har ett arbete pågått om vikten av att det finns upprättade genomförandeplaner. Andra fokusområden har varit samtal kring yrkesrollen och boendes förväntningar av insatsen.

Nämndens indikatorer

Utifrån de genomförda psykosociala skydds ronderna har arbetsplatserna arbetat fram åtgärdsplaner utifrån resultatet som framkommit.

De psykosociala arbetsmiljöfrågorna som därmed varit i fokus, i synnerhet på beställarsidan, är att genom olika åtgärder bibehålla en god psykosocial arbetsmiljö trots en hög omsättning av socialsekreterare/handläggare. Åtgärderna syftar till att möjliggöra ett effektivare resursanvändande för att säkerställa att resurser finns till basverksamheten. Andra åtgärder har varit att starta upp ett strategiskt arbete med kompetensförsörjningsplan.

Intern kontroll

I nämndernas internkontrollplaner finns kontroller som är gemensamma för alla nämnder samt kontroller som är specifika för respektive nämnd. Samtliga internkontrollplaner delas in i tre målkategorier:

- ändamålsenlig och kostnadseffektiv verksamhet
- tillförlitlig finansiell rapportering och information om verksamheten
- efterlevnad av lagar, föreskrifter och riktlinjer.

För de gemensamma kontrollerna genomförs uppföljning av den förvaltningsgemensamma arbetsgruppen för intern kontroll samt av kommunstyrelseförvaltningen. I gruppen ingår minst en person från varje förvaltning. För de nämndspecifika kontrollerna genomförs uppföljning av respektive förvaltning.

Gemensamma internkontrollplaner

Ändamålsenlig och kostnadseffektiv verksamhet

Inköpssystem, nya rutiner

Ökar antalet köp med företagskort i förhållande till uppstart av nytt inköpssystem?

Uppföljning

Riskanalysen inför internkontrollplanen 2016 bedömde att det i samband med

införande av ett nytt system för inköps- och fakturahantering i mars 2016 kunde finnas risk för ökad användning av företagskort. Detta för att förenkla inköpen i verksamheterna. Denna farhåga har inte bekräftats i undersökningen.

Undersökningen har gjorts för samtliga inköp gjorda med företagskort under två års tid. Jämförelser har gjorts med tidigare års inköp för motsvarande tidsperioder.

Resultatet visar att köp med företagskort inte har ökat. Kostnaderna har inte ökat för inköp gjorda med företagskort.

Tillförlitlig finansiell rapportering och information om verksamheten

Systemdokumentation, IT

Har nämnderna systemdokumentation för sina verksamhetssystem?

Uppföljning

Tre frågor skickades till nämndernas IT-strateger. Dessa frågor fokuserade på verksamhetskritiska system i förvaltningen är identifierade, om dokumenterade rutiner finns och om beroenden mellan systemen är fastställda.

Socialförvaltningen har identifierat verksamhetskritiska system. Dokumenterade rutiner finns i förvaltningsplanerna, och även i verksamheterna, kring att hur kritiska moment ska hanteras om IT-system inte fungerar. Beroenden mellan förvaltningens system är fastställda och finns angivet i förvaltningsplanerna.

IT information

Finns riskklassning för verksamhetssystemen?

Uppföljning

Socialförvaltningen beskriver i förvaltningsplanerna vilka moment eller integrationer som är viktiga för systemen samt kritiska användningsperioder när underhåll bör undvikas. Någon generell eller systematisk riskklassning finns inte.

Efterlevnad av lagar, föreskrifter och riktlinjer

Diarieföring

Finns dokumenterade rutiner för diarieföring?

Uppföljning

Rutiner för diarieföring har undersökts genom intervjuer med registratorer i samtliga förvaltningar. Två frågor har ställts: finns det dokumenterade rutiner för diarieföring?

Finns backup för registratorer?

Socialförvaltningen följer de kommungemensamma rutinerna för diarieföring och har även tagit fram rutiner för diarieföringen som är specifika för förvaltningen. Dessa är kända och tillgängliga inom förvaltningen. Tre medarbetare är kunniga inom dokumenthantering och diarieföring. Dessa fungerar som backup vid registrators frånvaro.

Nämndspecifika internkontrollplaner

Ändamålsenlig och kostnadseffektiv verksamhet

Resultatbaserad styrning

Uppföljning av genomslag av resultatbaserad styrning inom enheternas aktiviteter.

Uppföljning

Under förra året inledde förvaltningen ett arbete med att införa resultatbaserad styrning. Syftet med detta är att skapa kunskap om vad som uppnås för målgruppen, vad det ständiga förbättringsarbetet ska styras mot och hur verksamheterna behöver utvecklas. Samtliga chefer har därför fått utbildning i detta. Arbets sättet skapar engagemang och delaktighet bland medarbetarna för att uppnå de politiska målen och förvaltningens vision om att bli den bästa socialförvaltningen.

Förvaltningens enheter har rapporterat in totalt 423 aktiviteter i beslutssystemet Hypergene per den 1 september. Av dessa har 85 aktiviteter (cirka 20 procent) följts upp utifrån kriterier för resultatbaserad styrning. Aktiviteter inom samtliga av förvaltningens åtaganden omfattas av uppföljningen. Åtagandena utgår från socialnämndens strategier och från kommunfullmäktiges mål.

Uppföljningen visar att cirka 40 procent av de uppföljda aktiviteterna baseras på resultatbaserad styrning, vilket visar att arbetet har påbörjats inom verksamheterna. Detta arbete kommer fortsätta att utvecklas.

Rutin mellan beställare och utförare

Kontroll av att rutinen följs inom personlig assistans

Uppföljning

En uppföljning av beställningar av insatsen personlig assistans har gjorts.

Uppföljningen utgår från förvaltningens rutin för beställning av insats. Uppföljningen

var begränsad till utförare av insatsen i egen regi samt till vad som registrerats i verksamhetssystemet.

Från den 1 januari till och med den 31 juli gjordes tre beställningar av insatsen personlig assistens av beställaren där utföraren var egen regi. Uppföljningen visade att rutinen följdes vid uppföljningstillfället när det gäller att beslut om insats registrerats samt att beställning skapats och skickats i verksamhetssystemet. Efter uppföljningstillfället verkställdes beställningar av utföraren.

Tillförlitlig finansiell rapportering och information om verksamheten

Hantering av enskildas medel

Hur hanteras enskilda brukares medel på särskilda boenden.

Uppföljning

Vid uppföljning av 14 verksamheter särskilt boende har det vid besök framkommit att alla verksamheter har kännedom om gällande rutin "Hantering av brukares privata medel" som togs fram i september 2015. Uppföljningen visade att överenskommelse finns skrivna med företrädare. Vid stickprov av boendes kontanter stämde summan och ingen verksamhet förvarade större summor kontanter.

Företagskort

Egen fördjupad uppföljning av kortens användning.

Uppföljning

En uppföljning av inköp på förvaltningens företagskort under januari till och med juli har gjorts genom stickprov av sju procent av fakturorna. Uppföljningen bortser från fakturor på 700 kronor eller lägre belopp.

Uppföljningen visar att 11 av 35 (31 procent) stickprov var ofullständiga. Orsakerna är att kreditkortslipar har lämnats in som kvitto, ofullständiga syften har angetts, deltagare har inte uppgivits med mera. Endast en faktura har hanterats manuellt.

Efterlevnad av lagar, föreskrifter och riktlinjer

Lex Sarah

Att rutiner följs vid anmälningar och att åtgärder genomförs för de personer som berörs.

Uppföljning

Stickprov har genomförts på fyra ärenden som har resulterat i anmälningar till IVO. I samtliga ärenden har rutinerna följts vad gällande utredningstid, utredningens innehåll, händelseanalys, tidsfrist för rapportering samt förteckning över omedelbart vidtagna åtgärder.

KIA

Genomförs åtgärder utifrån rapporterna som kommer in.

Uppföljning

Från den 1 januari till och med den 18 augusti har 132 tillbud, 27 olycksfall och 19 rapporterats i verksamhetssystemet KIA. Dessa fördelar sig enligt nedan.

Tabellen visar vilka avdelningar som rapporterat tillbud respektive samt olycksfall

Avdelning	Tillbud	Olycksfall	Egendom säkerhet
Funktionsnedsättning	2	0	1
Barn och unga	5	2	3
Vuxen	2	1	2
Arbete, sysselsättning och assistens	52	14	2
Social omsorg	3	1	1
Boende och boendestöd	67	9	7
Kansli	1	0	3
Totalt	132	27	19

Av dessa totalt 178 rapporterade incidenter är 57 klara i systemet. Övriga följs fortfarande upp. En uppföljning med stickprov av cirka tio procent av de som inte är klara i systemet visar vanliga anledningar till att incidenter inte har åtgärdats.

Det verkar vara främst två anledningar till att ärenden inte har åtgärdats i systemet:

1. Ärendet är rapporterat, chefen har tittat på det men inte dokumenterat i systemet
2. Ärendet är rapporterat, dokumentationen med utredning och åtgärder, men det

blir aldrig klar rapporterat.

Uppföljningen visar att arbetet med att återrapportera i KIA behöver säkerställas.

Ekonomi

Förvaltningens budgetram

Budgetramen är enligt kommunfullmäktiges beslut och har haft följande justeringar:

Förändring av nämndens ram	Tusentals kronor
Nämndens ram enligt beslut KF den 9 juni 2015, § 146	792 800
Reviderad budget förbehållsbelopp ekonomiskt bistånd KF den 7 december, § 253	1 500
Reviderad budget statsbidrag nyanlända KF den 15 februari, § 21	10 100
Reviderad budget ny ansvarsfördelning mellan äldrenämnden och socialnämnden, KF den 18 april	10 600
Reviderad budget överföring av driftmedel från 2015 till 2016, KF den 18 april	2 923
Ny budgetram 2016	817 923

Förvaltningens synpunkter

Nämndens utfall för 2016 är 806,8 mnkr mot årets budget på 817,9 mnkr, det vill säga ett överskott på 11,1 mnkr. Av överskottet förklaras 7,2 mnkr av att inget uppförande av modulbyggnation för boende för ensamkommande barn och nyanlända gjordes under året.

Då dessa medel var öronmärkta för detta ändamål, så bedöms dessa inte vara en del av nämndens resultat. Nämndens verkliga överskott är därmed 3,9 mnkr (0,5 %).

Socialtjänstens individ- och familjeomsorg för barn, unga och vuxna uppvisar sammantaget ett visst överskott. Insatser för barn, unga och vuxna med funktionsnedsättning uppvisar däremot ett underskott. Kostnadsökningarna inom funktionsnedsättning beror på ökade volymer i verksamheten samt ökade personalkostnader främst för myndighetsutövning och övertalighetskostnader inom

personlig assistans. Kostnader för flyktingmottagandet har till fullo bekostats av statsbidrag.

Resultat per avdelning

I följande avsnitt redovisas en sammanställning av nämndens och avdelningarnas ackumulerade nettokostnader samt avvikelser under perioden.

	Budget 2016	Netto- kostnader 2016	Budget- avvikelse 2016
Nämndens kostnader	13 483	3 351	10 132
Förvaltningsgemensam verksamhet	62 947	53 066	9 881
<i>Beställaravdelningar (myndighet)</i>	<i>698 418</i>	<i>707 380</i>	<i>-8 962</i>
Funktionsnedsättning	327 127	336 703	-9 576
Barn och unga	165 996	155 042	10 954
Vuxen	205 295	215 635	-10 340
<i>Utföraravdelningar</i>	<i>43 074</i>	<i>43 010</i>	<i>64</i>
Social omsorg	32 216	32 577	-361
Boende och boendestöd	4 068	-1 562	5 630
Arbete, sysselsätt & assistans	6 790	11 995	-5 205
Summa socialnämnden	817 922	806 807	11 115

*Ackumulerade nettokostnader samt budget för 2016, per avdelning samt nämnd
(tusentals kronor)*

Nämndens utfall för perioden är 806,8 mnkr mot årets budget på 817,9 mnkr, det vill säga ett överskott på 11,1 mnkr jämfört med budget.

Nämndens kostnader samt nämndreserv

Nämndens reserv är till stor del oförbrukad och detta förklarar 9,6 mnkr av överskottet i denna del. Dessutom har cirka 0,4 mnkr av föreningsbidraget inte utbetalats.

Förvaltningsgemensam verksamhet

Avvikelsen jämfört med budget är ett överskott på 9,8 mnkr och detta överskott beror på att modulbyggnation för boende för ensamkommande barn och nyanlända flyktingar inte genomfördes under året (7,2 mnkr) samt vissa organisatoriska förändringar inom förvaltningen.

Avdelning Funktionsnedsättning (beställare)

Avdelning Funktionsnedsättning ansvarar för att handlägga och besluta om insatser enligt lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) och kompletterande insatser enligt Socialtjänstlagen (SoL). Avdelningen omfattar verksamheterna utredning, bistånd och uppföljning av insatser till barn och vuxna. Avdelningen ansvarar också för Teamet för stöd och hälsa som hanterar hälso- och sjukvård i bostad med särskild service och daglig verksamhet.

Avdelningens ackumulerade nettokostnader samt budget för 2016, per verksamhet (tusentals kronor)

	Budget 2016	Ackumulerade nettokostnader 2016	Budgetavvikelse 2016
Insatser SoL, vuxna	40 598	39 683	916
Insatser LSS, barn och vuxna	268 552	275 929	-7 377
Handläggning, ledning och administration inkl. Teamet för stöd och hälsa (HSL) ³	17 976	21 089	-3 113
Personer med funktionsnedsättning	327 126	336 701	-9 574

Avdelningen har en sammanlagd årsbudget på 327,1 mnkr och de budgetmässigt största kostnaderna är insatserna särskilt boende enligt LSS och personlig assistans. Avdelningen har en sammanlagd budgetavvikelse med 9,6 mnkr för perioden. Orsakerna är huvudsakligen ökade volymer inom verksamheterna boende LSS, daglig verksamhet och korttidsvistelse. Budgetavvikelsen förklaras även av högre personalkostnader då inhyrda konsulter har använts på myndighetssidan på grund av hög arbetsbelastning och svårigheter att rekrytera personal.

---

³ Benämndes tidigare Tesursteamet.

Avdelning Barn och unga (beställare)

Avdelningen ansvarar för att handlägga och besluta om insatser inom verksamheter riktade till barn och unga. Detta omfattar utredning och uppföljning av beslutade insatser enligt socialtjänstlagen (SoL) och lagen om särskilda bestämmelser om vård av unga (LVU), drogprevention, barnrättscentrum, stödcentrum, socialsekreterare som arbetar med förebyggande insatser, ungdomstjänst, social insatsgrupp och familjerätt.

Avdelningens ackumulerade nettokostnader samt budget för 2016, per verksamhet (tusentals kronor)

	Budget 2016	Ackumulerade nettokostnade r 2016	Budget- avvikelse 2016
Drogpreventionssamord nare mm	1 407	1 336	71
Individ- och familjeomsorg, barn och unga	164 589	153 705	10 884
Summa avdelning	165 996	155 041	10 955

Avdelningen barn och unga har en sammanlagd årsbudget på 166 mnkr och de budgetmässigt största kostnaderna utgörs av myndighetsutövning samt kostnader för köp av insatser i form av familjehem, institutionsplaceringar samt öppenvård. Avdelningen ansvarar även för verksamheten för ensamkommande barn som finansieras med statsbidrag.

Personalkostnaderna har varit lägre än budgeterat till följd av vakanta tjänster, men då dessa enbart var möjliga att bemanna med inhyrda konsulter så följde personalkostnaderna ändå budget under året. En genomgång av familjehemsplaceringar har gjorts under året, vilket har lett till att kostnaderna för denna verksamhet har kunnat sänkas. Trots vakanser och inhyrda konsulter på Barnenheten och Ungdomsenheten har inte den ekonomiska medvetenheten påverkats. Dyrare oplanerade placeringar har kunnat undvikas samtidigt som antalet jourhemsplaceringar och jourhem med konsultstöd har kunnat minskas. Enheterna har

även prövat alternativa lösningar som till exempel kombinerade insatser inom öppenvården. Ovanstående resultat blir synligt i enheternas statistik där *Övrigt boende* som innefattar bland annat stödboende/Ungbo mer än fördubblats.

Kostnaderna för familjehemsvård understiger de budgeterade kostnaderna med cirka 4,5 mnkr. Återstoden av budgetavvikelsen förklaras av att kostnaderna för placeringar av barn och unga understiger de budgeterade kostnaderna under året.

Avdelning Vuxen (beställare)

Avdelningen ansvarar för att utreda, besluta samt beställa insatser inom uppdragsområden försörjningsstöd, arbetsmarknad, missbruk, socialpsykiatri och boendeinsatser för långvarigt hemlösa. Avdelningen har även uppdraget att ta emot, inrätta boende samt ge stöd till etablering för nyanlända.

Avdelningens ackumulerade nettokostnader samt budget för 2016, per verksamhet (tusentals kronor)

	Budget helår 2016	Ackumulerade nettokostnader 2016	Budget- avvikelse 2016
Arbetsmarknadsåtgärder	11 079	10 069	1 010
Försörjningsstöd	86 969	86 628	341
Missbruksvård	51 128	59 887	-8 758
Socialpsykiatri	56 117	59 050	-2 933
Summa avdelning Vuxen	205 293	215 634	-10 340

Avdelningen har en sammanlagd årsbudget på 205,3 mnkr och de budgetmässigt största verksamheterna är försörjningsstöd, myndighetsutövning för personer med missbruksproblem, långvarig hemlöshet samt personer med socialpsykiatrisk funktionsnedsättning. Utöver det finns kostnader för mottagande och bosättning av nyanlända som tillfullo ersätts av statliga medel.

Avdelningen har sammanlagda nettokostnader under året på 215,6 mnkr jämfört med

budgeterade nettokostnader på 205,3 mnkr, vilket är ett underskott på -10,3 mnkr under perioden.

Kostnaderna för arbetsmarknadsinsatser är lägre än budgeterat, vilket beror på tjänstledighet och lägre personalkostnader i vakansperioder. Projektmedel och fler arbetsmarknadsåtgärder har dessutom lett till att intäkterna är högre än budgeterat. Kostnaderna för biståndsbedömning och utbetalning av försörjningsstöd är i balans. Kostnaderna för köpt och beställd missbruksvård samt insatser för personer med psykisk funktionsnedsättning visar ett underskott med -8,7 mkr respektive -2,9 mkr. Inom dessa verksamheter var ingångsvärdet av budget lägre än år 2015 med -1,1 mkr för missbruksvård och med -4,6 mkr för Socialpsykiatri vilket medfört en utmaning i utgångsläget.

Mottagning och bosättning av nyanlända genomfördes genom att rutiner, organisation och processflöden byggdes upp inom befintlig ram. Detta i kombination med en stor personalomsättning inom ledningen för avdelningen medförde bland annat nya behov av uppföljnings- och prognosrutiner inom ekonomi på olika plan. Ett nytt ramavtal tecknades under 2016, vilket medförde en prisökning med ca åtta procent för insatser som redan innan översteg prognostiserad kostnad.

Avdelning Social omsorg (verksamhetsutförare)

Avdelningen Social omsorg är kommunens utförare av familjecentralerna Jordbro och Brandbergen, gruppverksamheter för barn och tonåringar, dagbehandling med skola, intensivstöd till unga, familjebehandling, missbruksmottagning för ungdomar och vuxna, ungdomsmottagning, drogfritt boende för personer med missbruksproblem, öppenvårdsassistenter, boende för flyktingungdomar, ungdomsboende, ledsagare, avlösare och kontaktpersoner, anhörigstöd samt rehabilitering och aktivering (ROA).

*Avdelningens ackumulerade nettokostnader samt budget för 2016, per verksamhet
(tusentals kronor)*

	Budget helår 2016	Ackumulerade nettokostnader 2016	Budget- avvikelse 2016
Öppen och behovsbedömd	27 734	26 478	1 256

verksamhet, individ och familj			
Verksamhet för personer med funktionsnedsättning	4 482	6 098	-1 616
Summa avdelning Social omsorg	32 216	32 576	-360

Avdelningen har en sammanlagd nettobudget på 32,2 mnkr och får sina resurser till stor del genom intäkter enligt prislista (cirka 33,9 mnkr). Verksamhet för personer med funktionsnedsättning avser ledsagning, avlösning och kontaktpersoner och visar ett underskott. Denna verksamhet har i slutet på året setts över och kommer från 2017 att organiseras på annat sätt. Avdelningen har sammantaget en negativ avvikelse på 0,3 mnkr jämfört med årets budget.

Avdelning Boende och boendestöd (verksamhetsutförare)

Avdelningen ansvarar för 23 särskilda boenden för personer som tillhör LSS personkrets, ett övergångsboende samt tre korttidsverksamheter. Avdelningen har tre särskilda boenden inom socialpsykiatri samt fem boendestödsteam.

Boendestödsteamerna ger stöd till personer i ordinärt boende med olika psykiatriska diagnoser, personer tillhörande LSS personkrets samt familjeärenden från individ- och familjeomsorg (IFO).

Avdelningens ackumulerade nettokostnader samt budget för 2016, per verksamhet (tusentals kronor)

	Budget helår 2016	Ackumulerade nettokostnader 2016	Budget- avvikelse 2016
Boende, SoL	634	-218	852
Boende, LSS	-537	-5 343	4 806
Boendestöd, SoL	3 971	3 999	-28
Summa avdelning Boende och boendestöd	4 068	-1 562	5 630

Avdelningen har en sammanlagd nettobudget på 4,1 mnkr och får sina resurser genom dels anslag, dels genom intäkter för utförd verksamhet. Avdelningens budgeterade bruttokostnader uppgår till 175,3 mnkr under 2016.

Avdelningen har en sammanlagd positiv avvikelse på 5,6 mnkr jämfört med budget. Det har under hela året pågått en omfattande översyn av verksamheternas bemanning och organisation. Denna översyn har lett fram till att verksamheten nu är mer kostnadseffektiv.

Avdelning Arbete, sysselsättning och assistans (verksamhetsutförare)

Avdelningen ansvarar för kommunens utförarverksamheter gällande daglig verksamhet, sysselsättning, arbetsmarknad, rehabilitering samt utförande av personlig assistans enligt LSS och SFB 51 kap. Avdelningen har också ett bemanningscenter och en personalpools-verksamhet knuten till assistens.

*Avdelningens ackumulerade nettokostnader samt budget för 2016, per verksamhet
(tusentals kronor)*

	Budget helår 2016	Akkumulerade netto-kostnader 2016	Budget- avvikelse 2016
Arbetsmarknadsåtgärder	5 858	5 566	292
Daglig verksamhet LSS	-1 222	-853	-369
Personlig assistans	-3 031	2 954	-5 985
Övrig verksamhet (träffpunkt samt admin)	5 185	4 328	857
Summa arbete, sysselsättning och assistans	6 790	11 995	-5 205

För dessa verksamheter har avdelningen en sammanlagd nettobudget på 6,8 mnkr och får sina resurser framförallt genom intäkter från försäkringskassan för utförd assistans. Enhetens verksamheter har även intäkter från förvaltningens beställaravdelningar. Avdelningens budgeterade bruttokostnader uppgår till 153 mnkr under 2016.

Verksamheten uppvisar en negativ avvikelse på 5,2 mnkr under året. Underskottet består främst av intäktsförluster inom daglig verksamhet och personlig assistans. Inom daglig verksamhet beror underskottet på att verksamheten inte kunnat anpassa omfattning tillräckligt snabbt i takt med att brukare valt annan utförare i kundvalssystemet (LOV). Intäktsbortfallet inom personlig assistans beror på fyra avslutade ärenden. Ett av dessa ärenden resulterade i bibehållna lönekostnader för medarbetarna under uppsägningstiden, då dessa medarbetare inte kunde omplaceras. Inom personlig assistans har även återbetalningar skett till försäkringskassan efter avräkning av utförda timmar, detta avseende både 2015 och 2016. Från och med 1 oktober 2016 utbetalas antalet utförda timmar i efterskott från försäkringskassan, vilket minimerar risken för återbetalning.

Investeringsredovisning

Nämndens investeringsbudget för 2016 är 6 mnkr inklusive 1 mnkr som överfördes från oförbrukade investeringsmedel från 2015. Nämndens investeringar utgörs i princip uteslutande av renoveringar, reparationer, ombyggnationer, inköp av möbler samt byte och uppgraderingar av brandlarm och branddörrar för att tillgodose gällande krav. Under året har 3 mnkr av investeringsbudgeten förbrukats.

Investeringsprojekt utförda av Tornberget

Evakueringen av daglig verksamhet i Aktivitetshuset till tomma lokaler vid Söderbymalmsskolan är genomförd. Planering för anpassning av Duvan som permanent lokallösning för del av verksamheten pågår. Flytt till lokalen Enen är genomförd. Flytt av resterande verksamhet till Duvan är planerad till hösten 2017. Budgeterad kostnad är 1 mnkr och prognosen är 1,2 mnkr.

Personal och personalstatistik

Socialförvaltningen har en vision om att vara den bästa socialförvaltningen och en förutsättning för detta är att ha friska, kompetenta och engagerade medarbetare. Precis som i övriga landet finns det stora utmaningar i att rekrytera och behålla

socionomer, vilket har lett till ett flertal vakanta tjänster. Personalomsättningen har ökat från 15,8 procent (2015) till 17,6 procent (2016). Den största personalomsättningen finns inom myndighetsdelens handläggare. Denna situation ger effekter i verksamheten som kan leda till både kvalitetsbrister och dålig arbetsmiljö. Sjukfrånvarotalen har även ökat totalt för förvaltningen från 7,37 procent (2015) till 7,80 procent (2016). Av den anledningen har förvaltningen under 2016 initierat ett antal olika insatser för att kartlägga bland annat arbetsmiljön och situationen för enhetschefer och medarbetare. Ett arbete pågår med en kompetensförsörjningsplan med fokus på områdena attrahera, rekrytera, introducera, behålla och avsluta. Målet med kompetensförsörjningsplanen är att uppnå en hållbar och långsiktig kompetensförsörjning. Utifrån denna plan har arbetet med att prioritera och genomföra utvecklingsinsatser påbörjats och detta fortsätter under 2017.

Under året även har en revisionsgranskning av fem nämnders, däribland socialnämndens, kompetensförsörjning genomförts. Revisionsgranskningen pekar på ett antal utvecklingsområden som syftar till en stärkt kommunkultur med tydligare kompetensområden som möjliggör mer tid för chefer i verksamheten tillsammans med sina medarbetare.

För att attrahera nyanställda samt för att behålla och avlasta befintlig personal har beställarsidan bland annat utökat det administrativa stödet samt inrättat tjänster som gruppledare, specialistsocionom och mentor. Avdelningarna har även till exempel genomfört en översyn av introduktion, infört prioriteringssamtal för stöd med prioriteringar, arbetat med att ta in studenter samt i vissa fall övervägt överanställning.

Utföraravdelningarna har inte samma utmaningar när det gäller kompetensförsörjning. Där handlar det mer om att säkra personalens kompetens och delaktighet. Den personalomsättning som ändå finns bottnar bland annat i att många unga anställda har en tendens att söka sig vidare i större grad än äldre, att kunden byter till annan utförare samt en ökad omsättning bland enhetschefer. Det senare beror till stor del på behov av ytterligare stöd i chefsrollen såväl som låg löneutveckling och otydlighet i uppdraget.

Förvaltningen arbetar i och med ett upptrappat visionsarbete för att behålla och utveckla såväl medarbetar- och medborgarfokus såväl som vikten av en positiv förvaltningskultur.

Möjligheten att påverka sin egen arbetsmiljö lyfts på samtliga avdelningar både individuellt och på APT. Flera av utförarenheterna har även haft utbildning för medarbetarna inom hållbar arbetshälsa, vilket tillsammans har lett till en upplevd förbättrad arbetsmiljö.

Inom samtliga avdelningar arbetar enhetscheferna tillsammans med sina medarbetare på sina arbetsplatsträffar med resultatet från arbetsplatsundersökningen.

Avdelningarna arbetar även medvetet och systematiskt fram handlingsplaner för kommande verksamhetsår både utifrån styrprocesser och övergripande uppdrag såväl som resultat från arbetsplatsundersökning. Meningen är att möjliggöra delaktighet samt skapa motivation och engagemang. Uppföljning av aktiviteter sker tertialvis och aktiviteter integreras i mål- och resultatsamtal som ligger till grund för individernas löneutveckling.

Förvaltningen har också genomfört flera omorganisationer i verksamheten i syfte att skapa en så effektiv och flexibel organisation som möjligt med klienten i fokus. En

tydlig organisation skapar förutsättningar för både medarbetare och chefer att arbeta mer strategiskt och med samlat ansvar för helheten inom respektive område. Inom exempelvis boendestöd har det genomförts ett större omorganisationsarbete under året. Det har inneburit att teamen fysiskt har flyttat närmare varandra, vilket har möjliggjort ett tätare samarbete som lett till en större effektivitet i resursanvändandet.

Socialförvaltningen lång- och korttidsfrånvaro 2015 och 2016 med ackumulerade värden i procent

	2015	2016
Total sjukfrånvaro % ack	7.37%	7.80%
Sjukfrånvaro % <60 dgr ack	46.36%	39.13%
Sjukfrånvaro % >=60 dgr ack	53.64%	60.87%
Total sjukfrv i %, kvinnor	7.32%	8.15%
Total sjukfrv i %, män	7.52%	6.73%
Total sjukfrv i % <29 år	5.23%	9.50%
Total sjukfrv i % 30-49	6.47%	6.96%
Total sjukfrv i % =>50 år	8.66%	8.38%

Den totala sjukfrånvaron är 7,8 procent för förvaltningen. Av den totala sjukfrånvaron är det 39,13 procent som utgör korttidssjukfrånvaro och 60,87 procent är långtidssjukfrånvaro. Korttidssjukfrånvaron har en naturlig uppgång under de första och sista månaderna på året för att vara något lägre under sommarmånaderna. Förvaltningen behöver med andra ord arbeta med att sänka långtidssjukfrånvaron. Den totala sjukfrånvaron för kvinnor på 8,15 procent ligger något högre än den för män på 6,73 procent.

Medarbetare under 29 år sticker ut med 9,6 procent högre sjukfrånvaro än övriga åldersgrupper. Åldersgruppen mellan 30-49 har en sjukfrånvaro på 6,96 procent och medarbetare över 50 år ligger på en sjukfrånvaro på totalt 8,38 procent.

Detta är att jämföra med nationella studier som visar att sjukfrånvaron har ökat stadigt de senaste åren, särskilt när det gäller psykisk ohälsa. Försäkringskassans nationella siffror visar att både korttids- och långtidssjukfrånvaron ökar samtidigt som sjukdomstillfällena generellt blir längre.

Framtid

Befolkningen i Haninge väntas öka med drygt 11 000 personer fram till år 2025 vilket motsvarar en ökning med 13 procent från dagens invånarantal. Den kraftiga befolkningsökningen kommer med stor sannolikhet leda till att socialförvaltningen får fler barn, unga, vuxna och familjer att arbeta tillsammans med. För att klara av ett ökat inflöde av ärenden och för att kunna fortsätta erbjuda insatser av god kvalitet verkar förvaltningen bland annat för en utvecklad och förbättrad samverkan med andra aktörer. Mottagandet av nyanlända väntas ligga kvar på en hög nivå. Detta ställer krav på socialtjänstens verksamheter och utmaningen nu och framöver är att, i samverkan med andra förvaltningar och myndigheter, medverka till ett strukturerat mottagande och en snabb integration.

Regeringen har lämnat ett förslag om ett nytt ersättningssystem för mottagandet av ensamkommande barn. Förslaget förväntas träda i kraft 1 juli 2017 och kommer att innebära stora förändringar för kommunen både när det gäller ekonomiska förutsättningar, form av insats till målgruppen och hur målgruppen ensamkommande barn ska definieras.

Förvaltningen ser ett fortsatt stort behov av bostäder, både för nyanlända och för andra målgrupper. Bristen på bostäder är stor både nationellt och i kommunen och förvaltningens arbete med att utveckla boendeformer som matchar behoven kommer att fortsätta.

Förvaltningen ser även ett behov av att utveckla digitala tjänster inom verksamheterna, både för medborgarna och internt. Förbättrade digitala lösningar leder till ökad tillgänglighet, effektiviseringar i verksamheterna och på sikt, lägre kostnader.

FN:s konvention om barns rättigheter, barnkonventionen, föreslås bli svensk lag i syfte att stärka barns rättigheter i svensk lagstiftning. Förvaltningen vill, i samverkan med övriga förvaltningar, verka för att stärka barnperspektivet i alla ärenden som rör barn och ta fram metoder och arbetssätt som säkerställer att vi följer de författningsförslag som tagits fram.

En kommande ändring av föreskrifter gällande läkemedelshantering 2017 är under

arbete och kommer att kräva anpassade rutiner i kommunens verksamheter.

Det råder fortfarande brist på erfarna socialsekreterare och svårigheten att rekrytera påverkar både effektivitet och kostnader. Ett stort och viktigt arbete har påbörjats och kommer att fortsätta avseende kompetensförsörjningen inom förvaltningen som bland annat innefattar en tydlig plan för att attrahera, utveckla och behålla kompetent personal.

Uppdrag	Status (Ej påbörjad, arbete pågår, väntar, stoppad eller klart)	Rapporteras delår 2 eller ÅR (om ej klart)	Kommentar, länk till bilaga
Socialnämnden (SN) Genom nämndbeslut fastställa samarbetet med GFN med ett närvaroteam.	Klar	ÅR	Socialnämndens beslut 2015-08-25 § 126. Närvaroteamet arbetar aktivt för att nå elever med låg skolnärvaro och teamet arbetade under läsåret 2015/2016 med 79 elever. Under hösten 2016 utökades teamet med grupp högstadiel elever.
Arbeta fram förslag till rationaliseringar eller kvalitetsförbättringar genom samordning med andra verksamheter, inom exempelvis lokalutnyttjande.	Klart	ÅR	Flera tidigare boendeverksamheter för personer med funktionsnedsättning har slagits ihop till ett större serviceboende. Detta leder till en effektivare personalbemanningen där mer av personalens arbetstid kan gå direkt till brukarna.
Se över verksamheten i syfte att utreda om det finns tjänster som kan konkurrensutsettas genom kundval eller upphandling.	Klart	ÅR	Under 2016 så har socialförvaltningen i samarbete med upphandlingsenhet genomfört fem ramavtalsupphandlingar. Ingen av upphandlingarna är start av ny verksamhet utan har tillkommit då avtal har gått ut. Förvaltningen arbetar löpande med att utreda om fler tjänster kan konkurrensutsettas genom kundval eller upphandling.
Ta fram kommunala tjänstegarantier för verksamheten.	Arbete pågår	ÅR	Socialnämnden har ett antal kvalitetsdeklarerade tjänster. Ett kommunövergripande arbete med att uppdatera kommunens samtliga kvalitetsdeklarerade tjänster pågår inom ramen för

Samarbeta med utbildningsförvaltningen för att genom utbildningsförvaltningens kanaler till föräldrar arbeta proaktivt med att rekrytera fler familjehem och kontaktfamiljer.	Klart	ÅR	<p>tvånstegarantuppdraget för SIKK gruppen. Arbetet beräknas vara klart våren 2017.</p> <p>Förvaltningen arbetar strategiskt för att rekrytera fler familjehem och kontaktfamiljer och bland annat används utbildningsförvaltningens IT-stöd för skolinformation för att nå föräldrar med information om detta. Förvaltningen annonserar också på bibliotek samt i lokaltidningen och går ut med information i sociala medier – kommunens Facebook och genom en nystartad familjehemslogg. Utöver detta arrangeras informationskvällar för intresserade personer och förvaltningen har avslutit sig till den nationella tjänsten Familjehemsverige där personer kan få mer information om familjehem samt lämna intresseanmälan – en tjänst som är kopplad till kommunens hemsida. Dessutom har förvaltningen skickat ut brev till familjehem som har eller har haft uppdrag tidigare med frågan om de eller andra i deras nätverk är intresserade av att bli familjehem eller kontaktfamilji. Arbetet har resulterat i nya familjehem samt ett flertal intresseanmälningar som löpande efter utredning matchas till enskilda barns behov.</p>
---	-------	----	--

Nämnds specifik uppföljning

Socialförvaltningens kvalitetsarbete 2016

Förvaltningens kvalitetsarbete syftar till att skapa och utveckla verksamheter som de som söker förvaltningens tjänster, är nöjda med. I förvaltningens ledningssystem för systematiskt kvalitetsarbete ingår att samtliga enheter systematiskt arbetar med riskanalyser, egenkontroller, förbättringsplaner och avvikelser samt synpunkter och klagomål.

För att undersöka kvaliteten i verksamheterna genomförs verksamhetsuppföljningar och brukarundersökningar. Under året har flera boenden med särskild service enligt LSS, lagen om stöd och service, följts upp och förvaltningen har deltagit i en nationell brukarundersökning på myndighetsutövning IFO samt för egenregi-verksamheter inom funktionsnedsättning. Resultatet av brukarundersökningen kommer att presenteras på KOLADA, kommun och landstingsdatabasen, i början av 2017.

Uppföljningarna och brukarundersökningarna visar att verksamheten till största delen fungerar tillfredställande men att förbättringsmöjligheter finns.

Kvalitet och kompetensutveckling är nära förankrade. Kompetensutveckling innebär alla aktiviteter som bidrar till att utveckla förmågor, kunskaper och färdigheter hos medarbetarna. Förvaltningen har under året samverkat med bland annat Forum Carpe, FoU Södertörn och Samordningsförbundet Östra Södertörn. Olika kompetensutvecklingsinsatser har genomförts utifrån vad som planerats i medarbetarnas individuella kompetensutvecklingsplaner.

Genom olika statsbidrag har förvaltningen haft möjlighet att genomföra vissa kvalitetsförbättringar. Förvaltningen har tillsammans med Äldreförvaltningen erhållit statsbidrag för kompetensutveckling inom området för funktionsnedsättning.

Socialförvaltningen har använt medlen till att utbilda medarbetare utan formell utbildning enligt Socialstyrelsens allmänna råd i ett led mot en nationell gemensam titel, stödassistent, för medarbetare inom området för funktionsnedsättning.

Handläggare av LSS insatser har haft juridisk handledning för att säkerställa rättssäkra beslut.

En samordnare för statsbidraget *Plan för riktade insatser inom området psykisk ohälsa* (PRIO), har inrättats under 2016. Prio fokuserar på att personer med psykisk ohälsa ska ha samma tillgång till en jämlik, kunskapsbaserad, säker och tillgänglig vård och omsorg som är av god kvalitet, som alla andra. Återkommande nationella uppföljningar och utvärderingar visar att så inte är fallet i dagsläget.

Socialförvaltningen är samordnande för PRIO-medlen i kommunen och har tagit fram en handlingsplan med syfte att säkra kommunens lokala satsningar. Satsningarna 2016 har bland annat varit att höja kompetens på området psykisk ohälsa genom föreläsningar och utbildningar, öka antalet personer som går från insats till ett självförsörjande liv, säkerställa en trygg stadigvarande vård för placerade barn, utveckling av sysselsättningsverksamheter för att nå målgruppen samt att säkra vägen genom behandling och öppenvård med syfte att nå god livskvalitet utan missbruk. Kommunen har lämnat in en redogörelse för analys, långsiktiga mål, handlingsplan och en redovisning av hur 2016 års medel använts. Redogörelsen är godkänd vilket innebär att Haninge kommer ta del av stimulansmedel även för 2017.

Förvaltningen har under 2016 tagit emot statsbidrag för arbetet mot våld i nära relationer. Bidraget har använts till kompetensutveckling på bland annat Familjeresursen, där familjebehandlarna har fått utbildning i metoden *Alternativ till våld* (ATV).

Förvaltningen har beviljats två olika statsbidrag för att stärka bemanningen och för att öka kompetensen inom den sociala barn- och ungdomsvården.

Uppföljning av lex Sarah

Lex Sarah är de bestämmelser i socialtjänstlagen (SoL) och lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS) som innebär att personal är skyldig att rapportera de missförhållanden eller påtagliga risker för missförhållanden i verksamheten som de uppmärksammar eller får kännedom om.

Inkomna rapporter per avdelning enligt Lex Sarah år 2016

Avdelning	Inkomna avvikelser
Funktionsnedsättning	5

Barn och unga	8
Vuxen	3
Arbete, sysselsättning och assistans	11
Social omsorg	4
Boende och boendestöd	27
Kansli	2
Totalt	60

De lex Sarahrapporter som kommit in rör i de flesta fall brister i kommunikationen, arbetsrutiner och bemötande. Inga missförhållanden har orsakats av uppsåt eller grov oaktsamhet. I flera fall har förvaltningen sett över arbetsrutiner för att minimera att en händelse ska upprepas. Av de händelser som rapporterats in är det avdelningen Boende och boendestöd som har flest antal rapporterade avvikelser, vilket kan förklaras med att avdelningen både har flest antal anställda och flest uppdrag. Antalet rapporterade avvikelser från beställaravdelningarna har ökat. Det är totalt 60 rapporter som inkommit, vilket är 11 färre rapporter jämfört med 2015.

Fem händelser har bedömts som allvarliga missförhållanden och har anmälts till Inspektionen för vård och omsorg (IVO). Av dessa har två handlat om insatstagare som utsatt andra insatstagare för händelser och i tre fall har det handlat om att policys och rutiner inte följts av medarbetare i förvaltningens verksamheter.

Förvaltningen har en särskild grupp bestående av enhetschefer som utreder avvikelser i de rapporter enligt lex Sarah som kommer in. Modellen har följts upp och rutinen har uppdaterats. Dock är utredningstiderna fortfarande något för lång, vilket ska ses över.

Rapporterade tillbud, olycksfall och ärenden gällande egendom och säkerhet

Under 2016 har 207 tillbud, 44 olycksfall och 34 ärenden under rubriken egendom eller säkerhet rapporterats i verksamhetssystemet KIA, fördelat enligt tabellen nedan.

Tabellen visar vilka avdelningar som rapporterat tillbud, olycksfall samt ärenden som berört egendom eller säkerhet

Avdelning	Tillbud	Olycksfall	Egendom säkerhet
Funktionsnedsättning	2	0	2
Barn och unga	6	3	5
Vuxen	6	1	2
Arbete, sysselsättning och assistens	92	20	5
Social omsorg	10	3	5
Boende och boendestöd	91	17	12
Kansli	0	0	3
Summa	207	44	34

Totalt har 285 incidenter rapporterats. Av dessa incidenter är 95 färdigutredda och resterande är under utredning och uppföljning. Vid genomgång av rapporterna visade det sig att 36 av 207 tillbud borde ha rapporterats som olycksfall. När det gäller inrapporterade tillbud och olycksfall så gällde 103 hot och våld mot personal.

Under året har en internkontroll genomförts som visade att arbetet med återrapporering i KIA behöver säkerställas. Under hösten har utbildningstillfälle genomförts i syfte att säkerställa rapporteringsrutinerna.

Rapporterade synpunkter

Totalt har 23 synpunkter kommit in, 19 från medborgare och fyra från medarbetare.

De synpunkter som kommit in berör flyktingar, hemlösa och missnöje med handläggare.

De interna synpunkterna rör administration.

De nedlagda synpunkterna är frågor som har besvarats och hanterats inom myndigheten, en var inlämnad anonymt.

Tabellen visar vilka avdelningar som fått in synpunkter

Avdelning	Totalt	Genomförda	Nedlagda
Funktionsnedsättning	0	0	0
Barn och unga	3	2	1
Vuxen	6	4	2
Arbete, sysselsättning och assistens	2	1	1
Social omsorg	3	2	1
Boende och boendestöd	1	1	0
Kansli	8	5	3
Summa	23	15	8

Digital utveckling

Under 2016 har socialförvaltningen tillsammans med DU (digital utveckling) och övriga förvaltningar haft gemensamma och återkommande ledningsgruppsmöten. En kommungemensam handlingsplan har påbörjats som ett led i *En digital agenda* för Stockholms län. Varje förvaltning ska ta fram en egen digital handlingsplan som ska kopplas ihop med vision och mål. Ett arbete har påbörjats och kommer att fortsätta under 2017.

Förvaltningen kommer att fortsätta införandet av Combine som verksamhetssystem inom hela förvaltningen.

Upphandling

Under 2016 har socialförvaltningen i samarbete med Upphandling Södertörn genomfört fem ramavtalsupphandlingar som har avsett turbundna resor, HVB barn och unga, HVB samt andra boendeformer för beroendeproblematik, HVB samt boende med särskild service och matlådor. De tjänster som omfattas av kundval är familjerådgivning, daglig verksamhet, hemtjänst samt ledsagar- och avlösarservice.